

Saara Jokinen

**Euroopan unionin maataloustukijärjestelmä ohjelmakau-
della 2014- 2020**

Asenneselvitys uudistuksista Pirkanmaalla

Opinnäytetyö

Kevät 2015

Elintarvike- ja maatalousyksikkö
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma



SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Elintarvike ja maatalous

Koulutusohjelma: Agrologi (AMK)

Suuntautumisvaihtoehto: Liiketoiminta

Tekijä: Saara Jokinen

Työn nimi: Euroopan unionin maataloustukijärjestelmä ohjelmakaudella 2014-2020 - Asenneselvitys uudistuksista Pirkanmaalla

Ohjaaja: Juhani Suojaranta

Vuosi: 2015 Sivumäärä: 67 Liitteiden lukumäärä: 2

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka uudistui kokonaisuudessaan vuonna 2015. Ohjelmakauden 2014- 2020 ensimmäisenä vuonna sovellettiin edellisen kauden ehtoja. Vuodesta 2015 EU:n suorat tuet ovat perustuki, kokonaan uusi viherryttämistuki, jossa on kolme viherryttämiskaavaa, EU:n rahoittama nuoren viljelijän tuki sekä tuotantosidonnainen tuki, joka kasvaa edellisistä ohjelmakausista poiketen. EU:n osittain rahoittamia tukia ovat muun muassa ympäristökorvaus, jossa on kohdentamisalueet ja lohkokohdittaiset toimenpiteet sekä luonnonhaittakorvaus, joka muuttuu yksivuotiseksi sitoumuksiksi, näiltä korvauksilta poistuu yläikäraja.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää pirkanmaalaisten viljelijöiden asenteita EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ohjelmakauden 2014- 2020 tukiuudistuksia kohtaan. Lisäksi työssä on selvitetty, kuinka he ovat saaneet tietoa muutoksista ja mitä he odottavat ja toivovat uudelta ohjelmakaudelta.

Tutkimusaineisto kerättiin MTK Pirkanmaan jäsenille lähetetyn sähköpostikyselyn avulla. Kyselyssä käsiteltiin perustukea, viherryttämistukea, nuoren viljelijän tukea, tuotantosidonnaisia tukia, luonnonhaittakorvausta ja ympäristökorvausta.

Tämän työn tutkimuksen mukaan muutokset maatalouden tukijärjestelmässä koetaan melko kielteisenä. Vastaja toivoivat ennen kaikkea pysyvyyttä ja yksinkertaisuutta tukijärjestelmään. Tiedottamista toivottiin enemmän ja että lopullinen tieto olisi saatavilla jo hyvissä ajoin. Enimmäkseen pysyvän nurmen säilyttäminen ja uusi ympäristösitoumuksen velvoitteiden koettiin olevan epätasapainossa saatavien tukien kanssa. Lisäksi toivottiin, että Suomen sääolosuhteet ja maatalousyrittäjien asema ruuantuottajina huomioitaisiin paremmin, jotta ruuan tuotannolla olisi hyvä jatkuvuus Suomessa.

Avainsanat: EU, yhteinen maatalouspolitiikka, ohjelmakausi 2014- 2020

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Food and Agriculture

Degree programme: Agriculture and Rural Enterprises

Specialisation: Business

Author/s: Saara Jokinen

Title of thesis: The common agricultural policy programme 2014-2020, the attitude statement towards the reform in Pirkanmaa

Supervisor(s): Juhani Suojaranta

Year: 2015 Number of pages: 67 Number of appendices:

The common agricultural policy in the EU has been reformed entirely. The first year of this CAP reform, 2014- 2020, was applied to the terms of the previous period. From 2015, the EU's direct payments are: Basic Payment Scheme, a whole new Greening Payment Scheme (which has three greening requirements), EU support for young farmers and also a coupled support (which increases which it did not do during previous years). The EU partially funded subsidies are: environmental compensation (which has focal areas together with measures are more block specific) and compensatory allowances (which turns into a one-year commitment). In addition to environmental compensation and compensatory allowances the upper age limit has been removed.

The aim of this thesis was to discover farmers attitudes towards the reform, how they have acquired information and what they are expecting and hoping for in the future.

The data were collected using an e-mail survey, which was sent to members of MTK Pirkanmaa. The survey focused on the Basic Payment Scheme, Greening, young farmer's aid, coupled support, compensatory allowances and environmental compensation.

The results of this research showed that, changes in the agricultural support system were considered to be quite negative. The respondents called for stability and simplification more than anything else. They also hoped for more notification and that the final information would be available in advance. Mostly the preservation of permanent grassland and a new commitment to environmental obligations were considered to be unbalanced with regard to subsidies. In addition, it was hoped that Finland's conditions (such as; Northern location, weather and a smaller farm size compared to the rest of the EU) and a farmer's status as food producers would be noted, so that food production would have good stability in Finland.

Keywords: EU, CAP, reform 2014-2020

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuvioluettelo.....	6
Taulukkoluettelo.....	7
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	8
1 Johdanto.....	9
2 Maatalouden tukijärjestelmä Suomessa.....	10
2.1 EU:n kokonaan rahoittamat tuet.....	10
2.2 EU:n osittain rahoittamat tuet.....	11
3 Maatalouspolitiikan kehitys.....	12
4 Maatalouspolitiikka Suomessa vuosina 2014- 2020.....	14
4.1 Uudistuksen tavoitteet.....	14
4.2 Perustuki.....	15
4.3 Tukialueet.....	17
4.4 Viherryttäminen.....	18
4.4.1 Viljelyn monipuolistaminen.....	18
4.4.2 Ekologinen ala.....	19
4.4.3 Pysyvän nurmen säilyttäminen.....	20
4.5 Nuorten viljelijöiden tuki.....	20
4.6 Tuotantosidonnaiset tuet.....	21
4.7 Aktiiviviljelijän määritelmä.....	22
4.8 Ympäristökorvaus.....	22
4.9 Luonnonhaittakorvaus.....	24
5 Kyselytutkimus.....	26
5.1 Tutkimusmenetelmä ja toteutus.....	26
6 Kyselyn tulokset ja analysointi.....	28
6.1 Taustatiedot.....	28
6.2 Tiedotus.....	31

6.3 Tukimuutokset.....	32
6.3.1 Väittämät.....	32
6.3.2 Muutokset	39
6.3.3 Tukioikeuksien myynti ja osto	42
6.3.4 Koulutusvaatimukset.....	42
6.3.5 Kasvituotantotilojen ja kotieläintilojen hehtaarituet.....	43
6.3.6 Viherryttämistuki	45
6.3.7 Ympäristösitoumus	47
6.4 Avoin kysymys	48
7 Johtopäätökset ja yhteenveto.....	50
LÄHTEET	51
LIITTEET.....	55

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Tukialueet (Maaseutuvirasto 2014c).	17
Kuvio 2. Ympäristökorvauksen kohdentamisalueet (Maaseutuvirasto2015b).	24
Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma.	29
Kuvio 4. Vastaajat toivoivat enemmän tiedotusta.....	31
Kuvio 5. Tietoa saatiin eniten lehdistä ja muusta mediasta.....	32
Kuvio 6. Väittämien vastausjakauma.	33
Kuvio 7. Vastaajien mielestä Suomen olosuhteita ei oltu huomioitu riittävän hyvin.34	
Kuvio 8. Uudistukset ja jatkuvat muutokset koettiin kuormittavan maatalousyrittäjiä.35	
Kuvio 9. Viherryttämisen hyödyt kyseenalaistettiin.	36
Kuvio 10. Vähemmistö koki nuoren viljelijän tuen kannustavaksi.....	37
Kuvio 11. Tukien tasoittaminen eteläisen ja pohjoisen Suomen välillä sai enemmistön kannatuksen.	38
Kuvio 12. Lohkokohtaiset toimenpiteet eivät saaneet enemmistön kannatusta. ...	39
Kuvio 13. Yläikärajan poisto koettiin huonoksi muutokseksi.	40
Kuvio 14. Yksivuotinen sitoumus on parempi kuin monivuotinen.....	41
Kuvio 15. Maatalousyrittäjät eivät halua tiukempia koulutusvaatimuksia.	42
Kuvio 16. Muut vastaajat kokivat suopeammin koulutusvaatimusten tiukentamisen.43	
Kuvio 17. Kasvitilalliset toivoivat hehtaarien perusteella maksettavien tukien tasoittamista kotieläintilojen kanssa.	44
Kuvio 18. Kotieläintilat olivat eri mieltä tukien tasoittamisen kanssa.	44
Kuvio 19. Tavanomaisista tiloista 47 prosenttia koki viljelyn vaikeutuvan.	45
Kuvio 20. Luonnonmukaisen tuotannon tiloilla viljelyn ei koettu vaikeutuvan yhtä paljon kuin tavanomaisilla tiloilla.	45
Kuvio 21. Tavanomaisista tiloista 39 prosenttia vastasi, että harkitsee ympäristösitoumuksen ulkopuolelle jäämistä.	47
Kuvio 22. Luomutiloilla ei ajateltu sitoutumattomuutta yhtä paljon kuin tavanomaisilla tiloilla.	48

Taulukkoluetelo

Taulukko 1. Maatalousyrittäjien viljelyksessä oleva pinta-ala Pirkanmaalla..... 30

Käytetyt termit ja lyhenteet

1 Johdanto

Maataloustuilla on aina ollut koko EU-jäsenyyden aikana suuri rooli Suomen maataloudessa, suurempi kuin muissa EU maissa (Niemi 2013). Maataloutta harjoitetaan Suomessa varsin erilaisissa olosuhteissa kuin monissa muissa EU -maissa. Pohjoisen sijainnin, pienen tilakoon ja muiden suomalaisen maatalouden erityispiirteiden vuoksi tuotantokustannukset ovat korkeammat kuin muualla EU:ssa. Koska markkinoilta saatavalla myyntituloilla ei kateta kaikkia tuotantokustannuksia, maatalouden harjoittaminen ei olisi mahdollista ilman tukea. Tuet voivat olla EU:n kokonaan rahoittamia, EU:n ja jäsenmaan yhteisesti rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja. (Maa- ja metsätalousministeriö, ei päiväystä.)

Ensimmäistä kertaa budjetti on vähentynyt edellisestä ohjelmakaudesta, koska taloustilanne EU:ssa on epävakaa. Maatalouden EU-tukia leikattiin kokonaisuudessaan 5,9 prosenttia edelliseen kauteen verrattuna. (Niemi 2014, 49.) Niemen mukaan (2014,49) ensimmäisen pilarin suorat tuet vähenivät 3,2 prosenttia ja toisen pilarin maaseudun kehittämistuet vähenivät 13 prosenttia. Suomessa suorien tukien määrä vähenee 2,9 prosenttia ja maaseudun kehittämistuet vähenevät 4 prosenttia.

Opinnäytetyössäni käsittelen Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uuden ohjelmakauden muutoksia Suomessa, kuten perustuki, viherryttämistuki, nuorten viljelijöiden tuki, tuotantoon sidotut tuet, ympäristökorvaus, luonnonhaittakorvaus ja näihin liittyvät tukialueet, aktiiviviljelijän määritelmä ja vähimmäispinta-alat.

Teoriaosuudessa käsitellään Suomen maataloustukijärjestelmää sekä ohjelmakauden 2014- 2020 uudistuksia. Tutkimusosiossa esitellään tutkimusmenetelmä ja viljelijöille tehdyn asennekyselyn tulokset ja tehdään johtopäätöksiä tuloksista.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää viljelijöiden asenteita ja mielipiteitä uudistuksia kohtaan. Lisäksi selvitän, kuinka he ovat saaneet tietoa uusista muutoksista ja mitä he odottavat tulevaisuudelta.

2 Maatalouden tukijärjestelmä Suomessa

Maataloutta tuetaan Suomessa Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan tukimuodoilla, joita täydennetään omilla kansallisilla tukimuodoilla. Yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus jaetaan I- ja II-pilariin. Rahoituksesta 75 prosenttia menee I-pilariin, johon kuuluu markkina- ja tilatuki (perustuki). II-pilarin osuus menee maaseudun kehittämiseen. (Niemi 2014, 46.) EU:n maataloustukijärjestelmiin kuuluvat suorat tulotuet, epäsuotuisten maatalousalueiden luonnonhaittakorvaus (LHK) sekä ympäristökorvaus (MTK 2012).

Vuonna 2014 yhteisen maatalouspolitiikan mukaista tukea maksettiin yhteensä 1322 miljoonaa euroa maataloustukia (EU 755 milj. euroa ja Suomi 566 milj. euroa). (Niemi 2014, 50.)

2.1 EU:n kokonaan rahoittamat tuet

Suorat tulotuet rahoitetaan kokonaan EU:n budjetista. Pääosa suorista tuista maksetaan tuotannosta irrotetun perustukijärjestelmän kautta (entinen tilatukijärjestelmä). Järjestelmä koostuu tukioikeuksista, jotka muodostuvat alueellisesti tasatukiosasta ja tilakohtaisesta lisäosasta. (Maaseutuvirasto 2015 c.)

Vuonna 2014 suorista tuista 10 prosenttia on ollut tuotantosidonnaista tukea. Vuodesta 2015 lähtien tuotantosidonnaista tukea maksetaan 20 prosenttia. (Niemi 2014,50.) Tuotantosidonnaista tukea maksetaan peltokasvipalkkiona ja eläinpalkkioina. EU:n rahoittamia peltokasvipalkkioita maksetaan esimerkiksi valkuaiskasveille, rukiille, tärkkelysperunalle ja sokerijuurikkaalle (Maaseutuvirasto 2015) ja eläinpalkkiota maksetaan koko maassa nautapalkkiona emolehmillä, emolehmiä hiehoille ja sonneille sekä teuraskaritsa- ja -kilipalkkiona. AB-alueella maksetaan myös lypsylehmäpalkkiota, nautapalkkiota teurashiehoille sekä uuhi- ja kuttupalkkiota. (Maa- ja metsätalousministeriö 2015 h.)

2.2 EU:n osittain rahoittamat tuet

Luonnonhaittakorvaus (LHK), ympäristökorvaus ja eläinten hyvinvointituki rahoitetaan maaseudun kehittämisrahastosta, joka koostuu EU:n ja kansallisesta rahoituksesta. EU rahoittaa 28 prosenttia ja Suomi 72 prosenttia. (Niemi 2014, 51 & Maaseutuvirasto 2014, 80.)

Luonnonhaittakorvauksella on tarkoitettu turvaamaan maaseutuelinkeinojen jatkuvuus maataloudelle epäsuotuisilla alueilla. Luonnonhaittakorvauksella tasataan tuotanto-olosuhteiden eroja eri alueiden välillä. Vuodesta 2000 lähtien koko Suomi on ollut oikeutettu luonnonhaittakorvaukseen. Luonnonhaittakorvausta maksetaan tukialueiden mukaan. (Maa- ja metsätalousministeriö 2011b)

Ohjelmakaudella 2007-2013 luonnonhaittakorvausta maksettiin A-alueella 150 euroa/hehtaari, B- ja C1-alueella 200 euroa/hehtaari ja C2- C4-alueilla 210 euroa/hehtaari. Vuosina 2007-2013 luonnonhaittakorvaus oli 421 miljoonaa euroa vuodessa, josta 28 % oli EU:n rahoitusosuus. (Niemi 2014, 51.)

Ympäristötuen keskeisinä tavoitteina ovat maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että mahdollisimman moni viljelijä sitoutuisi ympäristötukijärjestelmään. Ympäristötukijärjestelmään on kaudella 2007-2013 sitoutunut 90 % viljelijöistä ja 95 % peltoalasta. (Maa- ja metsätalousministeriö 2011b)

Ympäristötuella pyritään korvaamaan tuotannon vähenemisestä ja kustannusten lisääntymisestä aiheutuneet kulut. Tuki muodostui perustoimenpiteiden lisäksi lisätoimenpiteistä ja erityistukisopimuksista. Vuosina 2007-2013 ympäristötukea maksettiin keskimäärin 320 miljoonaa euroa vuodessa, josta EU:n rahoitusosuus oli 28 prosenttia. Vuoden 2014 budjetti on 369 miljoonaa euroa. (Niemi 2014, 51.)

3 Maatalouspolitiikan kehitys

EU:n yhteinen maatalouspolitiikka on ollut käytössä jo vuodesta 1962 lähtien. Alkuperäiset tavoitteet olivat maatalouden tuottavuuden parantaminen, tuottajille kohtuullinen elintaso, markkinoiden tasapainottaminen, ruuan saatavuuden turvaaminen ja kohtuulliset kuluttajahinnat. (Niemi ym. 2014, 8 & Markkola 2004, 355.)

Alkuperäisiä tavoitteita on täydennetty uusilla. Nykyään ympäristöasioihin ja eläinten hyvinvointiin kiinnitetään enemmän huomiota sekä ruuan laatuun ja turvallisuuden panostetaan enemmän. (Niemi ym. 2014, 8).

Markkolan mukaan (2004, 351) maataloustulojärjestelmä ja tuontisuoja takasivat vakaan ja häiriöttömän maatalouden 1980-luvulla. Elintarvikkeiden korkea hinta ja ylituotannon kalleus aiheutti kuitenkin keskustelua. 1990-luvun alussa maatalouden tuottajahinnat olivat keskeisissä tuotteissa kaksinkertaiset EY:n (EU:n) hintatasosta. EY:n hintataso oli puolestaan kaksinkertainen maailmanmarkkinahintoja nähden. Korkeista hinnoista huolimatta maatalous ei ollut Suomessa kovin kannattavaa, koska tuotantokustannukset ovat huomattavasti suuremmat kuin muualla. (Markkola 2004, 351.)

Ennen EU:hun liittymistä, maataloustulojärjestelmä oli säilynyt perusteiltaan samankaltaisena 38 vuotta. (Markkola 2004, 355.) Suurimpia käännekohtia Suomen maataloudessa on ollut liittyminen Euroopan unioniin vuonna 1995. Neuvottelujen alkaessa vuonna 1993, maatalous oli keskeisimpiä asioita. (Eurooppa tiedotus.)

Jäsenyys vaikutti ruuan hintaan, viljelijöiden tuloihin, maataloustuen muotoihin, maatalouspolitiikkaan sekä käytännön maatalouteen ja sen tuotantosuuntiin. (Markkola 2004, 348.) Suomen maatalouden pelättiin olevan kilpailukyvytön EU:n yhteismarkkinoilla. EU:n tukijärjestelmä ei soveltunut Suomen kalliiseen kustannustasoon ja alhaiseen satotasoon. (Markkola 2004, 349.)

Suomen liittyttyä Euroopan unioniin oleellisin ero tavoitteissa koski elintarvikkeiden huoltovarmuutta sekä tilojen alueellisesta sijainnista ja tilakoosta aiheutuvien tuuloerojen tasaamista. Elintarvikkeiden huoltovarmuuden ylläpitämisen oli tapahduttu

tava koko EU:n alueella. Eikä EU:n tukijärjestelmillä ollut tarkoitus tasata tuloeroja tilojen välillä. Tähän Suomi sai luvan maksaa kansallisia tukia, joilla tuloerot pohjoisessa ja etelässä tasoittuvat. EU:hun liittymisen jälkeen tuottajahinnat alenivat. (Markkola 2004, 360.)

EU-jäsenyyden myötä tukijärjestelmä muuttui, ennen valtaosa tuesta oli hintatukea, mutta jäsenyyden jälkeen tuki annettiin pinta-alan ja eläinmäärän mukaan. Lisäksi tukijärjestelmästä tuli hallinnollisesti raskaampi, lomakkeiden ja hakemusten täyttämistä tuli osa viljelijän työtä. (Markkola 2004, 360.)

Erityisesti vuoden 1999 reformissa eläin- ja pinta-alaperusteiset tuet nousivat keskeisiksi, kun interventiohintoja laskettiin lähemmäs maailmanmarkkinahintoja. (Niemi ym., 9.) EU-jäsenyyden myötä osa tiloista lopetti investoinnit, mutta EU:n tuomat investointituet myös kannustivat kasvattamaan tilakokoa. (Markkola 2004, 359.)

Vuonna 2003 sovitussa uudistuksessa pääosa EU:n peltokasvi- ja kotieläintuista päätettiin siirtää tilatukijärjestelmään. Samalla tuen saamisen ehtoja lisättiin ympäristön, pellon kunnossapidon, elintarviketurvallisuuden, eläinten hyvinvoinnin ja työturvallisuuden osalta. Vuonna 2008 lisättiin maatalouden markkinasuuntautuneisuutta laajentamalla tuotannosta irrotettujen tukien määrää ja purkamalla tuotantorajoitteita. (Niemi 2014, 46- 47.)

4 Maatalouspolitiikka Suomessa vuosina 2014- 2020

Euroopan komission tiedonanto syksyllä 2010 käynnisti keskustelun maatalouspolitiikasta ja sen tulevaisuudesta. Vaikka näkemykset erosivat toisistaan eri toimijoiden välillä, maataloustukien tarpeellisuutta ei koskaan kyseenalaistettu. Näkemyksissä oli yhteistä se, että haluttiin vähentää tukiin liittyvää byrokratiaa. (Niemi ym. 9.) Yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta käytiin pitkät neuvottelut komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin välillä vuosina 2011- 2013. Lopullisesti Euroopan parlamentti hyväksyi uudistuspaketin 20.11.2013. Neuvostossa se hyväksyttiin 16.12.2013. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.) Euroopan parlamentti oli ensimmäistä kertaa neuvottelemassa EU:n maatalouspolitiikan uudistuksesta, mikä pitkitti uudistusprosessia. (Niemi ym., 9.) Vuonna 2014 sovellettiin edellisen ohjelmakauden toimenpiteitä. Uudistus tuli voimaan vuoden 2015 alussa. (Niemi 2014, 48.)

Suorien tukien jäsenmaille pakolliset tukimuodot ovat perustuki, viherryttämistuki ja nuorten viljelijöiden tuki. Jäsenmaille vapaaehtoinen tuotantosidonnainen tuki otetaan käyttöön Suomessa. Muita vapaaehtoisia tukia, kuten pienten tilojen tuki, ensimmäisistä lisähehtaareista maksettava tuki ja ensimmäisen pilarin tuki luonnonhaitta-alueille, ei oteta käyttöön. (Palonen 2014.)

4.1 Uudistuksen tavoitteet

Uudistuksessa on sama perusajatus, tuetaan viljelijöitä suorilla tuilla, ympäristöstä huolehditaan ja maaseutua kehitetään ja pidetään elinvoimaisena. EU:n maatalouspolitiikka jakautuu tulevaisuudessakin kahteen pilariin: suorat tuet ja maaseudun kehittämistuet. (Euroopan komissio 2014.)

Tavoitteina uudistukselle on tasoittaa tukieroja uusien ja vanhojen jäsenmaiden kesken. Myös jäsenmaiden sisällä halutaan tasoittaa tukieroja. (Niemi ym., 9.)

Edellisistä vuosista poiketen tuorein uudistus ei keskity irrottamaan suoria tukia tuotannosta. Vuodesta 2015 jäsenmailla on mahdollisuus maksaa tuotantoon sidottua tukea 10 prosenttia tai yli, suorien tukien kokonaismäärästä. Aiemmin se on ollut 5 prosenttia. (Niemi ym., 10.) Suomessa tuotantoon sidottujen tukien osuus on 20 prosenttia vuonna 2015, mutta laskee ohjelmakauden loppua kohden. (Niemi 2014, 50.)

Uusi elementti suorissa tuissa on viherryttäminen. Lisäksi ensimmäiseen pilariin ehdotettiin muutoksia tuotantoon sidotun tuen määrän ja nuorten viljelijöiden tukemisen osalta. (Niemi ym., 10.)

4.2 Perustuki

Tilatukijärjestelmä päättyy vuoden 2014 lopussa ja vuodesta 2015 alkaen siirytään perustukijärjestelmään. Uudessa tukijärjestelmässä on samat periaatteet, tukioikeudet ja varanto. Suomi säilyttää vanhat tukioikeudet eli omistajuus- ja hallintasuhteet säilyvät. (Palonen 2014.) Suomessa tilatuki koostuu tasaosasta ja lisäosista. Lisäosat alenevat niin, että vuonna 2019 perustuki myönnetään pelkästään tasatukena. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.)

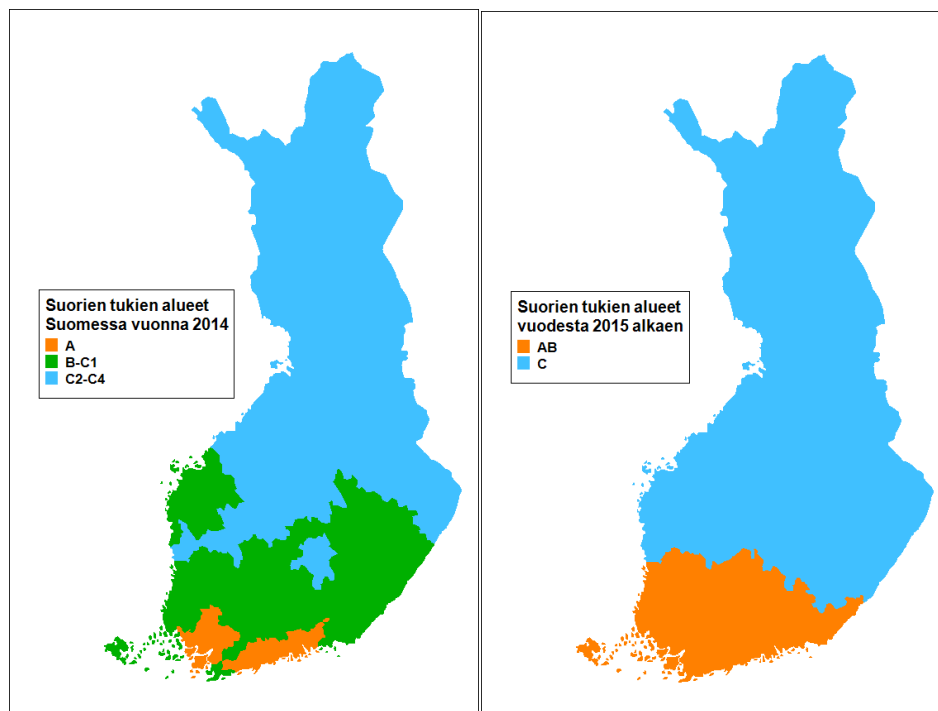
Tukioikeuksien arvo alenee, koska vuodesta 2015 alkaen suorien tukien kokonaisbudjetista rahoitetaan viherryttämistuki, nuorten viljelijöiden ja korkeampi tuotantoon sidottu tuki. (Maaseutuvirasto 2014 c.) Perustukeen on varattu 49 prosenttia EU:n suorista tuista eli noin 266 miljoonaa euroa. Tästä summasta osa käytetään uuden kansallisen varannon tekoon. Loput rahat jaetaan tukioikeuksien kesken. Tukioikeuksien tasaosien arvo vuonna 2015 on arviolta noin 118 euroa AB-alueella ja noin 102 euroa C-alueella (Maaseutuvirasto 2015 a).

Vuonna 2015 tarkastellaan tukioikeuksien määrä pinta-alaan nähden, ja ylimääräiset tukioikeudet mitätöidään. Tarkastelussa verrataan viljelijän vuoden 2015 tukihakemuksellaan ilmoittamia tukikelpoisia hehtaareita ja tukioikeuksien lukumäärää uusien tukialueiden mukaisesti. Jos hakemusta ei jätetä, tukioikeudet mitätöidään. (Maaseutuvirasto 2015, c.)

Tukioikeuksien siirto on mahdollista enää vain aktiivilijelijälle. Tukioikeuksien palautuminen maanomistajalle, vuokrasopimuksen päättyessä, ei ole siirto. Maanomistajan tehdessä hallinnan siirto uudelle vuokraajalle on siirto, joten vuokraajan tulee täyttää aktiivilijelijän määritelmä. Poikkeuksena ennakkoperinnön tai perinnön yhteydessä siirtyvät tukioikeudet. (Maaseutuvirasto 2015, c.)

4.3 Tukialueet

Perustukijärjestelmässä tulee olemaan kaksi uutta tukialuetta AB- ja C-tukialue vuodesta 2015 lähtien (Kuvio 1). Vanha tukialue B-C1 jaetaan siten, että B-alue tulee osaksi AB-tukialuetta ja C1-tukialue osaksi C-tukialuetta. Vanhan tukialueen B-C1-tukioikeuksia voi kohdistaa sekä uudelle AB-alueelle että uudelle C-alueelle. Sen sijaan vanhoja A-alueen tukioikeuksia voi kohdistaa vain uudelle AB-alueelle ja vanhoja C2-C4-tukioikeuksia uudelle C-alueelle. Uudelleenkohdistamisen voi tehdä vain kerran ja vain vuonna 2015. Tämän jälkeen tukioikeudet käytetään sillä alueella, jolle ne on vuonna 2015 kohdistettu. Pääsääntöisesti vanhat tukioikeudet kohdistetaan viljelijän peltojen uuden sijaintialueen mukaan, joten suurimman osan viljelijöistä ei tarvitse huolehtia tukioikeuksien kohdentamisesta. (Maaseutuvirasto 2014c.)



Kuvio 1. Tukialueet (Maaseutuvirasto 2014c).

4.4 Viherryttäminen

Viherryttämistuen tavoitteena on edistää kestävästä ruuantuotantoa ja tukea ilmastoon ja ympäristön kannalta suotuisia maatalouskäytäntöjä. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014 e.)

Viherryttämistuen saamisen ehtoina on kolme toimenpidettä: viljelyn monipuolistaminen, pysyvän nurmen säilyttäminen ja ekologinen ala. Ehtoihin vaikuttaa maatilain sijainti, koko, viljelykasvit ja luomutuotanto. Luomutuotantotilat saavat vapautuksen viherryttämisaatimuksista, mutta ovat oikeutettuja viherryttämistukeen. (Maaseutuvirasto 2015 a.)

Viherryttämiseen varataan 30 prosenttia Suomen suorista tuista. Tukea maksetaan tukikelpoiselle pinta-alalle, alueelle AB arviolta noin 70 euroa/hehtaari ja C-alueelle arviolta noin 65 euroa/hehtaari. Viherryttämistukea voi hakea tukikelpoiselle alalle ne viljelijät, jotka hakevat myös perustukea. (Maaseutuvirasto 2014 f.)

Viherryttämisen tukikelpoista alaa on kaikki maatalousmaa, pois lukien kasvikoedit: tilapäisesti viljelemätön, 20 v. ympäristötukisopimus (pelto) sekä kasvihuoneala (pysyvät kasvit). Pienin tukikelpoinen kasvulohko voi olla 0,05 hehtaaria, mutta pienemmät alat huomioidaan vaatimusten pinta-alaan. (Maaseutuvirasto 2014d, 59.)

4.4.1 Viljelyn monipuolistaminen

Tavoitteena on monipuolistaa tuotantoa ja huomioida ympäristö parantamalla maaperän laatua (Maaseutuvirasto 2015 a).

Tilan sijaintiin ja kokoon riippuen viljelyn monipuolistaminen velvoittaa viljelijää viljelemään tietyn määrän eri kasveja, 30.6.- 31.8. välisenä aikana. Vaatimuksena on, että 10- 30 hehtaarin tiloilla on viljeltävä vähintään kahta kasvia ja yli 30 hehtaarin tiloilla kolmea. Poikkeuksena 62. leveyspiirin pohjoispuolella (C-alue) tai läheisillä alueilla vaaditaan vain kaksi kasvia yli 10 ha tiloilla. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.) Kahden kasvin tiloilla, pääkasvia ei saa olla yli 75 prosenttia peltoalasta. Kolmen kasvin tiloilla pääkasvia ei saa myöskään olla yli 75 prosenttia

peltoalasta eikä kahta pääkasvia saa olla yli 95 prosenttia peltoalasta. (Maaseutuvirasto 2014 d, 60.). Monipuolistaminen ei koske tiloja, joilla on yli 75 prosenttia peltoalasta nurmikasvilla/kesannolla tai jos yli 75 prosenttia tukikelpoisesta maatalousmaasta on pysyvää nurmea (kuitenkin ulkopuolelle jäävän muun alan tulee olla alle 30 ha). Tila saa vapautuksen monipuolistamisesta, jos peltoala on alle 10 hehtaaria. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.) C-alueella monipuolistamisvapautuksen saa myös, jos peltoalasta yli 50 prosenttia on alaa, jota ei ole ilmoitettu vuoden 2014 tukihaussa tai koko peltoalalla viljellään eri viljelykasvia edellisvuoteen verrattuna (Maaseutuvirasto 2015 a).

Viljelykasvilla tarkoitetaan minkä tahansa viljelykasvien nimistössä mainitun suvun viljelyä, ristikukkais-, koiso- tai kurkkukasveihin kuuluvan lajin viljelyä, kesanto- maata tai heinäkasveja ja muita nurmirehukasveja. Talvehtivat viljelykasvit ja kevätiljelykasvit mielletään eri viljelykasveiksi vaikka ne ovat samaa sukua. (Maaseutuvirasto 2014 d, 61.)

4.4.2 Ekologinen ala

Ekologinen alan tavoitteena säilyttää ja parantaa luonnon monimuotoisuutta. Metsäisyyden perusteella ekologisen alan vaatimuksesta on vapautettu useampi tila, paitsi jos tilakeskus sijaitsee Varsinais-Suomen, Uudenmaan ja Ahvenanmaan maakunnissa. Näissäkin kolmessa maakunnassa useampi tila (luomutilat ja peltoalaltaan enintään 15 hehtaaria olevat tilat) vapautuu ekologisen alan vaatimuksista. Vaatimus ei koske myöskään tiloja, joilla on yli 75 prosenttia peltoalasta nurmikasvilla/palkokasvilla/kesannolla (kuitenkin muun alan tulee olla alle 30 ha). (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.)

Tilat, jotka eivät vapaudu vaatimuksista, tulee pitää vähintään 5 prosenttia peltoalasta ekologisenä alana. Vaatimus peltoalasta mahdollisesti nousee ohjelmakauden loppu kohden. Ekologista alaa on: kesantoalat (1), typpeä sitovien kasvien alat (0,7), lyhytkiertoisien energiapuun alat (0,3) ja täydentävien ehtojen mukaan suojellut maisemapiirteet (1). Suluissa on ilmoitettu painokerroin eli 1 painokerroin vastaa 1 hehtaaria ekologisen alan laskennassa. Typensitojakasveiksi hyväksytään: herneet, pavut, lupiinit (ei alaskan- eikä komealupiini), virnat, soijapavut, me-

sikät, mailaset, apilat sekä mahdollisesti seokset, joissa yli 50 % on typensitojakasvia. Lyhytkiertoista energiapuuta on maatalousmaalla oleva energiantuotantotarkoitukseen käytettävä haapa ja paju. Suojellut maisemapiirteet ovat Suomessa vähäisiä, ne ovat muun muassa puita tai luonnonmuistomerkkejä. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e). Viljelijä saa ilmoittaa kunkin alan vain kerran vuodessa ekologiseksi alaksi. (Maaseutuvirasto 2014d, 63-64.)

4.4.3 Pysyvän nurmen säilyttäminen

Tavoitteena on ympäristön huomioiminen viljelyssä, erityisesti hiilen talteenoton varmistaminen.

Pysyvällä nurmella tarkoitetaan nurmia, jotka eivät ole kuuluneet tilan viljelykiertoon vähintään viiteen vuoteen. Lohko luetaan vuonna 2015 pysyväksi nurmeksi, jos se on ollut yhtäjaksoisesti nurmella vuodet 2010–2014 ja se ilmoitetaan nurmena myös vuonna 2015. Vuosien 2010–2014 tarkastelussa vain sellaiset peruslohkot otetaan huomioon, jotka ovat kokonaan nurmea. Vain kasvulohkolla vuosina 2010–2014 oleva nurmi ei muuta peruslohkon statusta vielä pysyväksi nurmeksi vuonna 2015. Vuodesta 2015 lähtien pysyviä nurmia seurataan kasvulohkotasolla. (Maaseutuvirasto 2015 a.)

Pysyvien nurmien pinta-alaa seurataan koko maan tasolla. Jos pysyvän nurmen osuus maatalousmaasta vähenee yli 5 prosenttia vuoden 2015 vahvistettavasta viiteosuudesta, niin ennallistaminen jouduttaisiin ottamaan käyttöön eli viljelijöiden tarvitsisi muuttaa vähentämäänsä pysyvän nurmen alaa takaisin pysyväksi nurmeksi kokonaan tai osin. Ilman ennallistamista lohkolla voi viljellä myös muita viljelykasveja. (Maaseutuvirasto 2015 a.)

4.5 Nuorten viljelijöiden tuki

Nuorten viljelijöiden tuella kannustetaan nuoria maatalousalalle ja tavoitteena on helpottaa tilan aloitusta ja tukea rakennekehitystä. (Maa- ja metsätalousministeriö

2014 e). Tuen ehtoina on, että perustukeen oikeutettu viljelijä on enintään 40-vuotias (syntynyt vuonna 1975 tai jälkeen) ja on aloittanut maataloustoiminnan korkeintaan viisi vuotta ennen hakemuksen jättämistä (aloittanut 1.1.2010 tai jälkeen). Tukea myönnetään enintään viisi vuotta tilanpidon aloittamisesta, muttei takautuvasti. Jos tilanpito on aloitettu ennen vuotta 2015, aloitusvuotta ei lasketa viiden vuoden tukikelpoiseen jaksoon. Tukia voidaan myöntää tukioikeuksien perusteella enintään 90 hehtaarille. Tukitaso on arviolta noin 50 euroa/hehtaari. (Maaseutuvirasto 2015 c, 50-53.)

Jos maatila on aviopuolisoiden, maatalousyhtymän tai jakamattoman kuolinpesän hallinnassa, kaikkien osallisten on täytettävä ehdot. Osakeyhtiössä hakijalla/hakijoilla täytyy olla osake-enemmistö. Osuuskunnan jäsenistä ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä enemmistön täytyy täyttää nuoren viljelijän ehdot. Avoimessa yhtiössä kaikkien yhtiömiesten täytyy täyttää ehdot. (Maaseutuvirasto 2015 a.)

4.6 Tuotantosidonnaiset tuet

Ohjelmakaudella 2014- 2020 tuotantosidonnaisia tukia saavat jatkossakin maidon-, naudanlihan- ja lampaanlihantuotanto, valkuaiskasvit (öljykasvit kuuluvat valkuaiskasveihin) sekä tärkkelysperuna. Uutena tuettavana eläinryhmänä koko Suomessa ovat teurastetut kilit sekä peltokasvien osalta ruis ja sokerijuurikas. Avoimaanvihanneksille maksetaan peltokasvipalkkiota AB-alueella (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.)

Peltokasvipalkkio maksetaan hehtaariperusteisesti ja tukea voidaan maksaa myös tukioikeudettomalle alalle. Peltokasvipalkkioon on varattu 13,7 miljoonaa euroa. (Maaseutuvirasto 2015 a.)

Suomessa suorien tukien kokonaismäärästä 20 prosenttia on tuotantoon sidottua tukea vuodesta 2015 lähtien. Ohjelmakauden loppua kohden se tulee alenemaan. (Niemi 2014, 50.) Tavoitteena on nykyisen tuotantotason säilyttäminen. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014f.)

4.7 Aktiiviviljelijän määritelmä

Aktiiviviljelijän määritelmällä pyritään kohdentamaan suoria tukia aiempaa paremmin aktiiviviljelijöille. Suoria tukia on aiemmin maksettu sellaisille toimijoille, joiden ei katsota harjoittavan aktiivista ja merkityksellistä maataloustoimintaa (mm. lentokentät, urheilu- ja virkistysalueet). (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.)

Aktiiviviljelijän määritelmää sovelletaan EU:n kokonaan rahoittamiin suoriin tukiin, luonnonhaittakorvaukseen, luonnonmukaisen tuotannon korvaukseen, eläinten hyvinvointikorvaukseen sekä ympäristökorvaukseen. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014 g.)

Aktiiviviljelijän säännösten mukaisia jäsenmaille vapaaehtoisia lisäehtoja ei oteta käyttöön Suomessa. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014e.)

4.8 Ympäristökorvaus

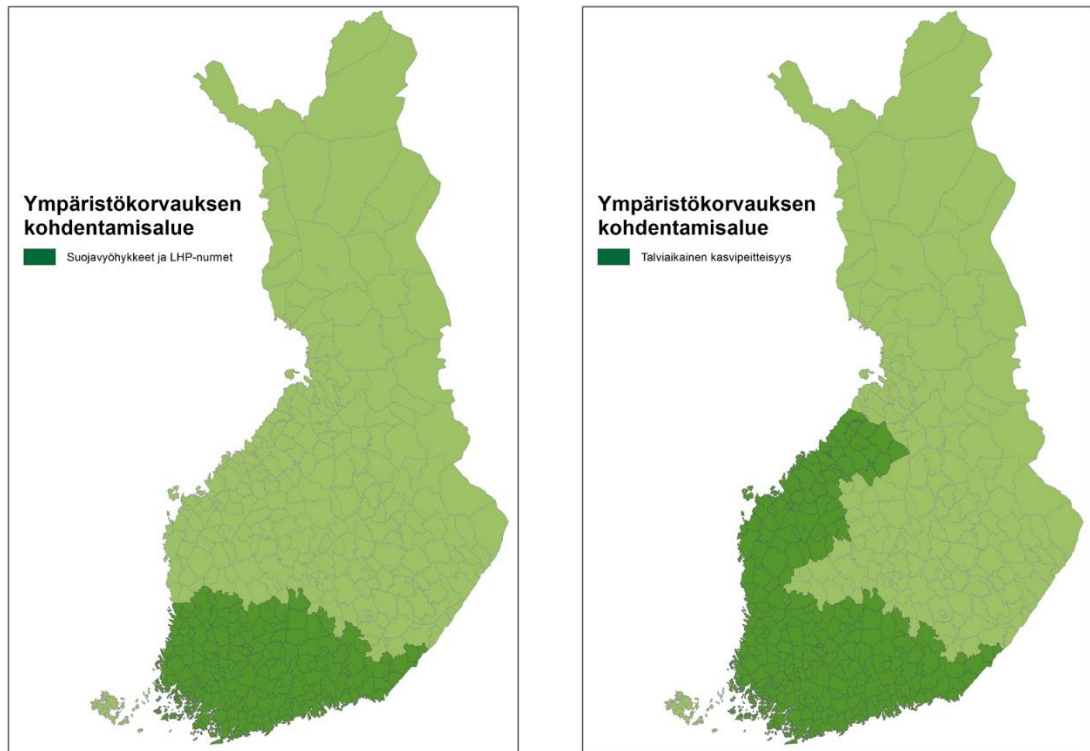
Vuodesta 2015 lähtien ympäristötukea kutsutaan ympäristökorvaukseksi ja ympäristötukisitoumus on jatkossa ympäristösitoumus. Ympäristösitoumus huomioi tarkemmin alueelliset ja lohko-kohtaiset olosuhteet. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014f.)

Ympäristösitoumus koostuu tilakohtaisesta toimenpiteestä, eli ravinteiden tasapainoisesta käytöstä, sekä lohko-kohtaisista toimenpiteistä, kuten lietelannan sijoittaminen peltoon, ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen, valumavesien hallinta, ympäristöhoitonurmet, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys, orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla, peltoluonnon monimuotoisuus sekä puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu. Lohko-kohtaisten toimenpiteiden vuosittaista toteutus-alaa voi muuttaa, tämä mahdollistaa esimerkiksi kasvitautien hallinta, viljelykierron huomioiminen. (Maaseutuvirasto 2015 c, 54.)

Kaikki aiemmin alkaneet kesken olevat sitoumukset päättyvät ilman takaisinperintää. Voimassa olevissa ympäristötukisitoumuksissa on ehtolauseke, jonka mukaan sitoumusta voidaan muuttaa ilman takaisinperintää. Päätetyn sitoumuksen tilalle voi hakea uutta 5-vuotista ympäristösitoumusta vuoden 2015 päätukihaussa. Viisi-vuotinen sitoumus alkaa 1.5. Sitoumuksia voidaan mahdollisesti jatkaa sitoumuskauden jälkeen vuosi kerrallaan. (Maaseutuvirasto 2014 d, 16.)

Ympäristösitoumuksen vaatimuksena on yhden päivän koulutus, jonka voi suorittaa verkkotentillä (Maaseutuvirasto 2015b). Sitoumuksista poistuu hakijan yläikäraja ja vähimmäiskorvauspinta-ala muuttuu kolmesta hehtaarista viiteen hehtaariin, puutarhakasveilla 0,5 hehtaarista yhteen hehtaariin. (Maaseutuvirasto 2014 d, 16.)

Ympäristökorvauksen kohdentamisalueille (Kuvio 2.) maksetaan korkeampaa tukea peltojen talviaikaisesta kasvipeitteisyyden, suojavyöhykkeiden ja luonnonhoitopeltonurmien osalta, mutta ehdot ovat kohdentamisalueilla vaativammat. (Maaseutuvirasto 2015b.)



Kuvio 2. Ympäristökorvauksen kohdentamisalueet (Maaseutuvirasto2015b).

Aiemmat ympäristötuen erityistukisopimus toimenpiteistä osa muuttuu lohkokoh-
taisiksi toimenpiteiksi, joihin tarvitaan ympäristösitoumus. Osa toimenpiteistä
muuttuu ympäristösopimus toimenpiteiksi, joihin ympäristösitoumusta ei tarvita.
Ympäristösopimuksia tehdään kosteikkojen hoidosta, kurki-, hanhi- ja joutsenpel-
loista, maatalousluonnon monimuotoisuudesta ja maiseman hoidosta (perinne-
biotoopit ja luonnonlaitumat), alkuperäisrotujen kasvattamisesta sekä alkuperäis-
kasvien viljelystä. (Maaseutuvirasto 2015 c, 72.)

4.9 Luonnonhaittakorvaus

Luonnonhaittakorvauksella tasataan tuotanto-olosuhteiden ja eri alueiden eroja
korvaamalla epäedullisista olosuhteista aiheutunut haitta. Koko Suomi on uudis-
tuksenkin jälkeen oikeutettu luonnonhaittakorvaukseen. Oleellisin muutos on kor-

vauksen muuttuminen 5-vuotisesta sitoumuksesta yksivuotiseksi korvaukseksi. (Maaseutuvirasto 2014e.)

Korvausta maksetaan aktiiviviljelijälle, jolla on korvauskelpoisia lohkoja vähintään 5 hehtaaria tai saaristokunnissa 3 hehtaaria. Korvaus maksetaan kaikille korvauskelpoisille lohkoille. Kesantoa ja luonnonhoitopeltonurmea saa olla yhteensä enintään 25 prosenttia peltolohkoista. (Maaseutuvirasto 2014e.) Kotieläintilat koko maassa voivat saada tuen korotuksen, jos niiden eläintiheys on vähintään 0,35 eläinyksikköä hehtaaria kohti. (Maa- ja metsätalousministeriö 2014 f.)

Kasvituloille luonnonhaittakorvausta maksetaan AB-alueella 217 euroa/hehtaari ja C-alueella 242 euroa/hehtaari. Kotieläintiloille AB-alueella maksetaan 277 euroa/hehtaari ja C-alueella 302 euroa/hehtaari. Korvaus voi vaihdella vuosittain. Lisäksi suurilla tiloilla korvaus pienenee ylimenevien hehtaarien osalta: 150 hehtaariin asti maksetaan täysi korvaus, jos peltoala on 150- 300 hehtaaria, niin ylimenevältä osalta maksetaan 90 prosenttia täydestä korvauksesta ja yli 300 hehtaarin ylittävältä osalta maksetaan 80 prosenttia täydestä korvauksesta. (Maaseutuvirasto 2015 c, 86-87.)

5 Kyselytutkimus

Kysely soveltuu parhaiten, kun halutaan kartoittaa tietoa suurelta määrältä ja tehdä vertailuja. Kyselyn ongelma on se, että ei tiedä kuinka tosissaan vastaajat ovat vastanneet sekä vastausten edustavuus on kyseenalainen, koska vastauksia ei ole heiltä, joita asia ei kiinnosta tai arastelevat aihetta. (Metodix) Tämän työn aiheiston keräämiseen käytettiin kyselyä, koska tavoitteena on hankkia laajan joukon mielipiteitä ja käsityksiä.

5.1 Tutkimusmenetelmä ja toteutus

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Määrällinen tutkimus sopii suurelle vastaajajoukolle lähetettävään kyselyyn. Kyselyn vastauksia halutaan vertailla ja yleistää, joten numeerisiin tuloksiin perustuva tutkimusmenetelmä sopii parhaiten tämän tyyppiseen tutkimukseen. (Koppa.)

Webropol-kysely (Liite 1) lähetettiin sähköpostitse saateen (liite 2) kera MTK Pirkanmaan jäsenrekisterissä oleville 1400 hengelle sähköpostitse tammikuun 8.päivä. Vastausaikaa annettiin 25.1.2015 saakka. Kyselyn välitti MTK Pirkanmaan henkilökunta.

Oletus oli, että sähköpostilla lähetettyyn nettikyselyyn saa eniten vastaajia ja se on vastaajille vaivattomin vastaustapa. Kyselyn lähettäminen sähköpostitse on myös helpompi suurelle vastaanottajajoukolle sekä tulosten analysointi luotettavampaa, kun vältetään mahdollisilta tallennusvirheiltä. Viljelijät vastasivat kyselyyn anonyymisti. Korkeaan vastausprosenttiin pyrittiin pitämällä kyselyn lyhyenä ja myös siten, että kyselyssä oli pääosin monivalintakysymyksiä. Monivalintakysymykset olivat pakollisia, mutta kyselyssä oli avoimia kohtia, joihin tukiuudistuksia sai kommentoida vapaasti tai perustella vastauksiaan.

Aika oli otollinen tukimuutoksia koskevaan kyselyyn. Oletuksena oli, että näin muutoksen aikana viljelijät olisivat aktiivisia sanomaan mielipiteensä. Korkea vastausprosentti olisi toivottavaa, jotta tutkimus olisi kattava ja luotettavia johtopää-

töksiä pystyisi tekemään. Ehkä kyselyn toteuttaminen keväämmällä tukihaun lähestyessä, olisi johtanut korkeampaan vastausprosenttiin.

6 Kyselyn tulokset ja analysointi

Kyselyyn vastasi 188 henkilöä, joten vastausprosentti oli 13,4. Kyselyyn vastanneista 175 oli maatalousyrittäjiä ja 13 eivät olleet maatalousyrittäjiä (muu ryhmä). Tuloksissa on tarkasteltu kaikkia vastaajia, ei pelkästään maatalousyrittäjiä. Seuraavissa kappaleissa tarkastellaan vastauksia ja vertaillaan eri vastaajaryhmien vastauksia. Eri ryhmissä on eri vastaajamäärät, joten vastaukset on esitetty ja vertailtu lähinnä prosentuaalisesti.

6.1 Taustatiedot

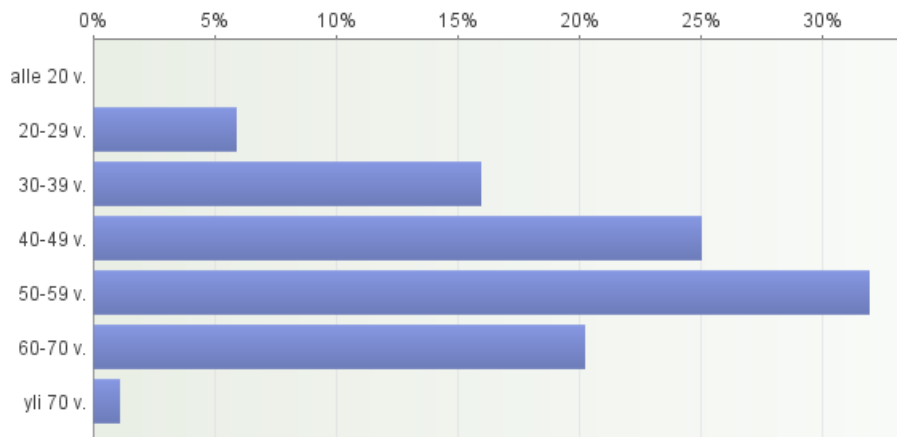
Taustatiedoissa kysyttiin tuottajayhdistystä, ikää ja onko maatalousyrittäjä. Maatalousyrittäjät vastasit vielä kysymyksiin tuotantosuunnasta ja –tavasta, paljonko on viljelyksessä ja paljonko tilalla on tuotantoeläinmäärä sekä täyttävätkö he itse tukihakemuksensa.

Ensimmäisessä kysymyksessä, mihin tuottajayhdistykseen kuulutte, oli myös vaihtoehto vastata ”en kommentoi”. Analysoinnin helpottamiseksi kysymyksen olisi voinut kysyä, missä tilakeskus sijaitsee (vaihtoehtoina: AB- ja C-alue), mutta koska vastaajien joukossa tiedettiin olevan myös muita kuin maatalousyrittäjiä, niin kysymys AB- ja C-alueesta oletettiin olevan epäselvä muille kuin maatalousyrittäjille. Tulokset jaoteltiin yhdistyksen mukaan AB- ja C-alueeseen.

Pirkanmaan alue on AB-alue painotteinen. AB-alueeseen kuuluvat tuottajayhdistykset on Aitolahti, Eräjärvi, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Kangasala, Lempäälä, Luopioinen, Längelmäki, Messukylä, Mouhijärvi-Suodenniemi, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Teisko, Vesilahti, Viiala, Viljakkala ja Ylöjärvi. C-alueeseen kuuluu Kuru, Pohjaslahti, Ruovesi, Tottijärvi, Vilppula ja Virrat. (liite: [perustuki](#).) Vastanneista 153 (81 %) oli AB-alueelta ja 28 (15 %) oli C-alueelta. Seitsemän (4 %) vastaajaa ei kommentoinut.

Alle 20-vuotiaita vastaajia ei ollut ja yli 70-vuotiaita vastaajia oli ainoastaan yksi prosentti kaikista vastaajista, joten heidän vastauksia ei käsitellä tuloksissa, koska

luotettavia johtopäätöksiä ei saa tehtyä. Muut ikäluokat oli edustettuina hyvin. (Kuvio) Vastaaajista suurin osa oli 50-59-vuotiaita (31,9 %).



Kuvio 3. Vastaaajien ikäjakauma.

Maatalousyrittäjiä oli 175 (93%) vastanneista. Maatalousyrittäjistä 114 (65 %) mainitsi päätuotantosunnaksi kasvintuotannon ja loput 61 yrittäjää (35 %) kotieläintuotannon.

Luonnonmukaisia tuottajia oli 36 (21 %). Valtaosa eli 139 (79 %) ilmoitti tuotantotavaksi tavanomaisen tuotannon, heistä yhdeksällä prosentilla oli kiinnostusta siirtyä luonnonmukaiseen tuotantoon tulevaisuudessa.

Taustatiedoissa kysyttiin viljelyksessä oleva pinta-ala. Pinta-ala kysyttiin tarkkana pinta-alana, mikä teki tulosten analysoinnista ja vertailusta hankalaa. Pinta-alan olisi voinut kysyä monivalintakysymyksellä. Vastaukset eriteltiin ryhmiin (kuvio). Viljelypinta-alan suuruus oli enimmäkseen 10-30 hehtaaria.

Taulukko 1. Maatalousyrittäjien viljelyksessä oleva pinta-ala Pirkanmaalla.

Hehtaarin määrä	Vastaajien prosenttimäärä
Alle 10	2
10-30	27
30-50	19
50-70	15
70-90	14
90-110	10
110-130	5
130-150	3
yli 150	5
Yhteensä	100

Taustatiedoissa kysyttiin myös tuotantoeläinmäärää avoimena kysymyksenä. Määrät vastattiin, mutta eläimistä ei ole tietoa. Joten tuotantoeläinmääriä ei ole analysoitu tai vertailtu muiden vastausten kanssa.

Maatalousyrittäjistä 140 (80 %) täyttää itse tukihakemuksensa ilman ulkopuolista apua. Vastaajista 35 (20%) käyttää ulkopuolisen apua, eniten käytettiin ProAgrian täyttöpalveluja, jonkin verran käytettiin myös MTK:n, tilitoimistojen ja yksityisten neuvojen apua. Eniten apua käyttivät 40-49-vuotiaat.

6.2 Tiedotus

Kyselyssä haluttiin selvittää myös, ovatko vastaajat tyytyväisiä tukimuutoksista tiedottamiseen, mistä ovat saaneet parhaiten tietoa ja kuinka tiedottamista voisi parantaa.

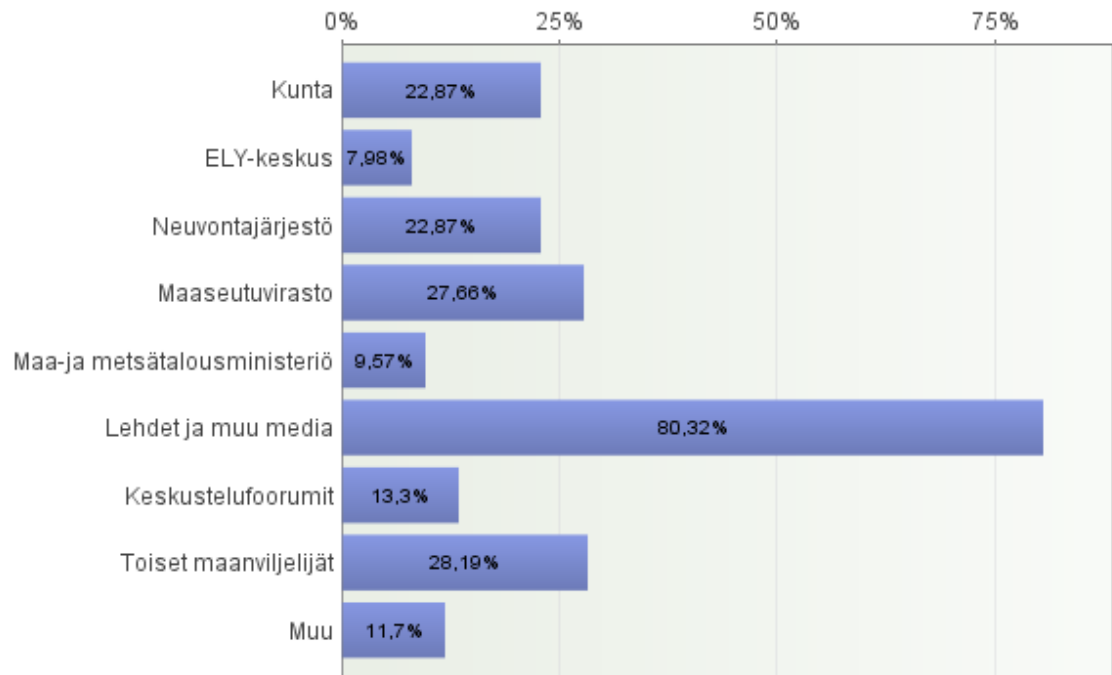
Vähän yli puolet, 99 vastaajista (53 %) piti tiedottamista riittämättömänä. Enimmäkseen palautetta tuli epävarmasta ja keskeneräisestä tilanteesta. Moni asia koettiin vielä avoimeksi ja epätietoisuus vaivasi, ei tiedetty mitä on päätetty ja mikä on vielä vaiheessa. Kysely ajoittui tammikuulle, jolloin vuoden 2015 tukikoulutus-kierros ei ollut vielä alkanut tai tukioppaita/materiaalia saapunut. Pirkanmaalla MTK Pirkanmaan kasvukausi-hanke järjesti koulutuksia loppuvuodesta 2014 ja joulukuussa Mavi lähetti esitteen tukimuutoksista, mutta asiat perustuivat ”tämän hetken tietoon”.

Tiedotukseen liittyen toivottiin, että varma ja lopullinen tieto tulisi hyvissä ajoin. Vastaajat toivoivat myös enemmän koulutustilaisuuksia, myös iltaisin. Vuonna 2015 tukioppaita ei enää lähetetä postissa, vaikka sitä viljelijät toivoivat, että kotiin lähetettäisiin materiaalia muutoksista. Materiaalin toivottiin olevan mahdollisimman selkeällä kielellä ja yhtenäinen paketti.



Kuvio 4. Vastaajat toivoivat enemmän tiedotusta.

Vastaajista suurin osa sai parhaiten tietoa lehdistä ja muusta mediasta (kuvio). Moni oli myös maininnut MTK:n kasvukausi-hankkeen parhaaksi tiedonlähteeksi. Ikäryhmistä nuoremmat käyttivät tiedonhankintaan myös keskustelufoorumeita ja toisia maanviljelijöitä eli tiedonhankinta oli enemmänkin keskustelua ja kokemusten vaihtamista esimerkiksi internetissä, vanhemmat vastaajat käyttivät näitä lähteitä vähemmän vaan hankkivat tietoa enemmänkin kunnasta ja Maaseutuvirastosta.



Kuvio 5. Tietoa saatiin eniten lehdistä ja muusta mediasta.

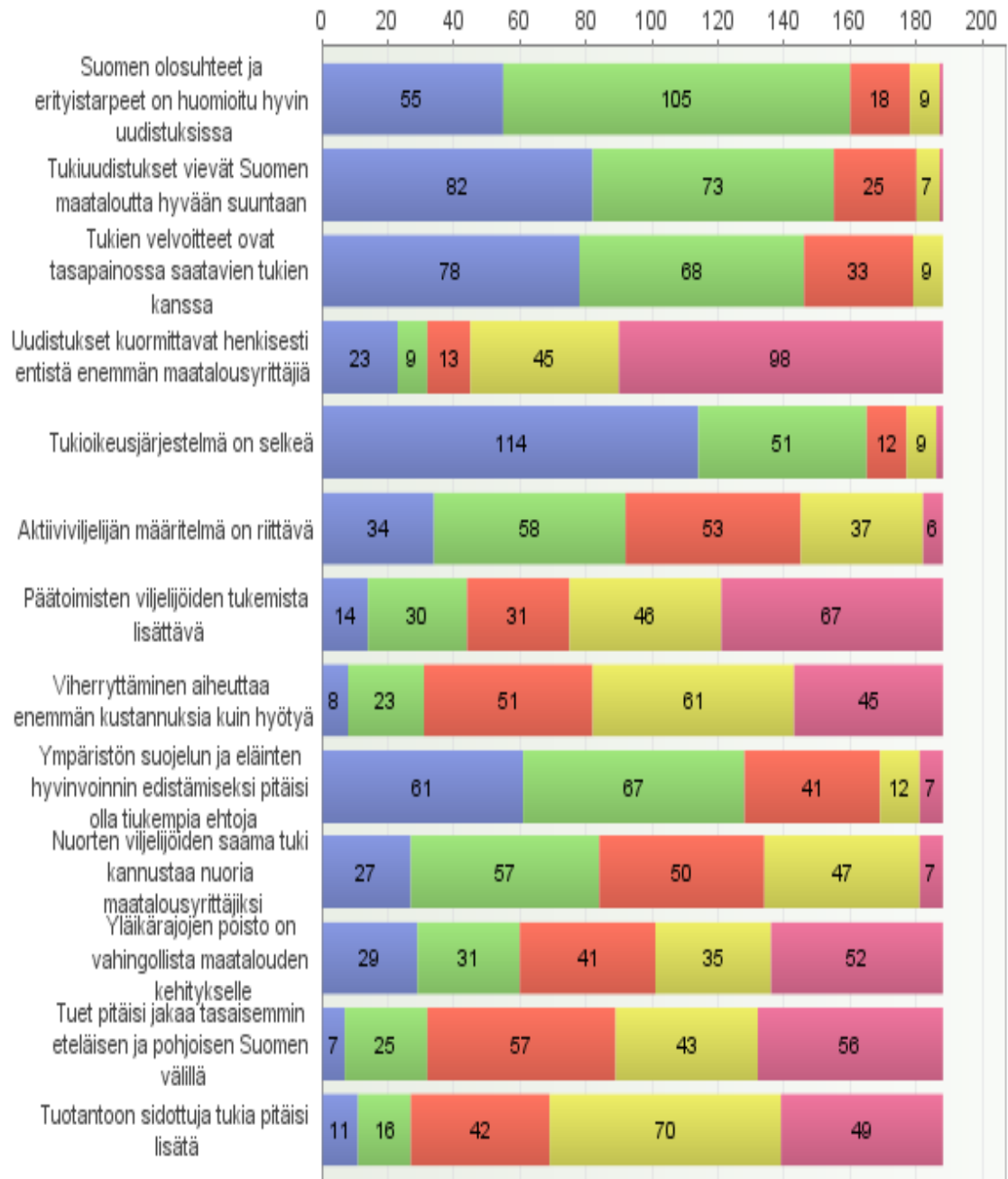
6.3 Tukimuutokset

Mielipiteitä ja asenteita tukimuutoksia kohtaan selvitettiin monivalinta- ja täydentävillä avoimilla kysymyksillä.

6.3.1 Väittämät

Kyselyssä oli eri väittämiä, joihin vastattiin täysin eri mieltä, osittain eri mieltä, ei samaa eikä eri mieltä, osittain samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Lisäksi oli vapaaehtoinen avoin kohta, jossa sai kommentoida ja perustella vastauksiaan vapaasti. Kommentteja on käytetty tuloksien tarkasteluun. Mikäli vastauksissa on ollut merkittävä hajonta vastaajaryhmien välillä, niin niitä on vertailtu enemmän näissä tuloksissa.

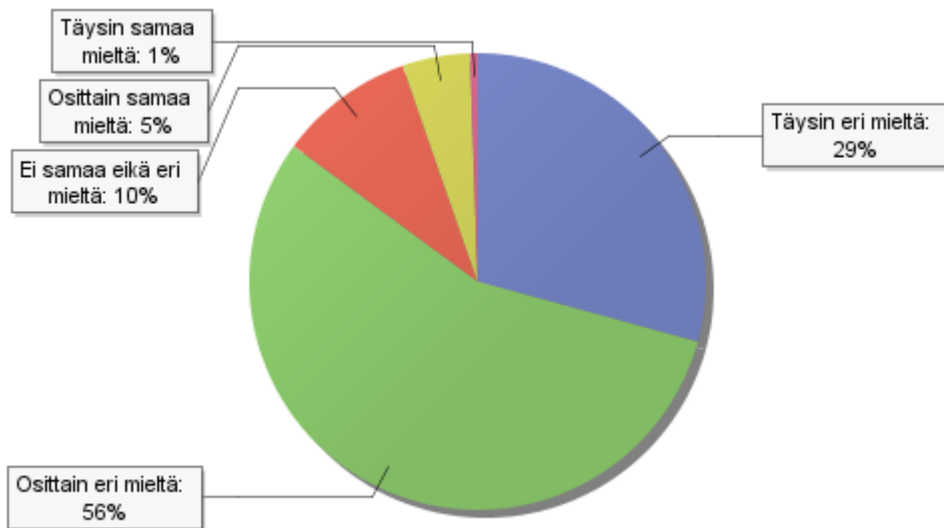
Väittämistä yhtä mieltä oltiin eniten Suomen olosuhteiden huomioimisesta ja maataloudesta sekä uudistusten henkisestä kuormittavuudesta. Eniten mielipiteitä ja koivat väittämät aktiiviviljelijän määritelmä ja yläikärajojen poisto. (Kuvio)



■ Täysin eri mieltä ■ Osittain eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Osittain samaa mieltä
 ■ Täysin samaa mieltä

Kuvio 6. Väittämiä vastausjakauma.

Suurin osa eli 84 prosenttia vastaajista oli eri mieltä siitä, että *Suomen olosuhteet ja erityistarpeet on huomioitu hyvin uudistuksissa*. Ainoastaan viisi prosenttia vastaajista oli samaa mieltä väittämän kanssa. Vastaajista 11 prosenttia eivät olleet samaa eikä eri mieltä. Vastaajat kokivat, ettei Suomella ole mahdollisuuksia kilpaila muun Euroopan kanssa.

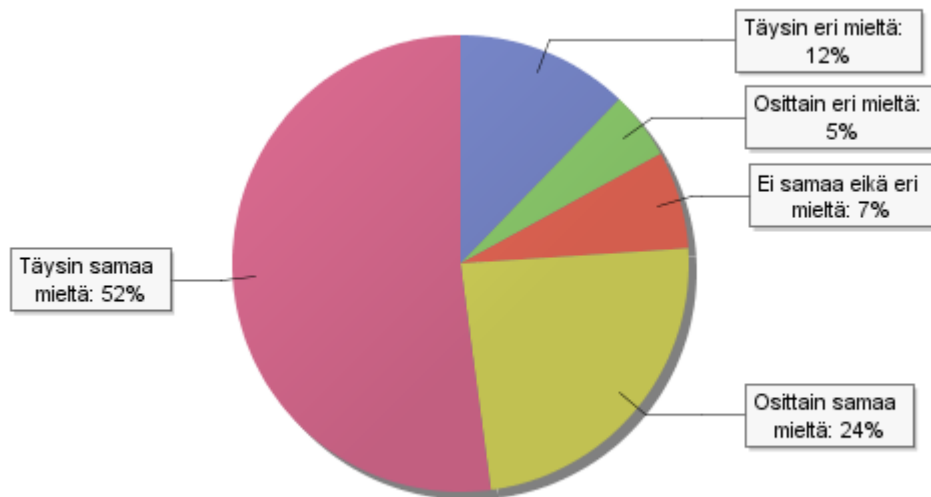


Kuvio 7. Vastaajien mielestä Suomen olosuhteita ei oltu huomioitu riittävän hyvin.

Toinen väittämä oli, että *uudistukset vievät Suomen maataloutta oikeaan suuntaan*. Vastaajista 82 prosenttia oli eri mieltä. Ainoastaan viisi prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että Suomen maatalous menee oikeaan suuntaan uudistusten myötä. Vastaajista 13 prosenttia eivät olleet samaa eivätkä eri mieltä. Maatalousyrittäjistä 85 prosenttia ja muusta ryhmästä 54 prosenttia oli eri mieltä. Vastaajien mukaan sääntely ja valvonta on kasvanut jo liian suureksi. Kommentteja oli erityisen paljon monimutkaisesta tukijärjestelmästä, jota pitäisi yksinkertaistaa.

Tukien ja sen velvoitteiden koettiin olevan epätasapainossa. Vastaajista 78 prosenttia oli eri mieltä väittämän, *tukien velvoitteet ovat tasapainossa saatavien tukien kanssa*, kanssa. Vastanneista 9 prosenttia oli osittain samaa mieltä, mutta kukaan ei ollut täysin samaa mieltä väittämän kanssa.

Vastaajista 76 prosenttia oli samaa mieltä, että *uudistukset kuormittavat henkisesti entistä enemmän maatalousyrittäjiä*. Eri mieltä oli 17 prosenttia vastaajista. Seitsemän prosenttia eivät olleet samaa eikä eri mieltä. Kaikista ikäryhmistä yli 70 prosenttia oli samaa mieltä. Henkisen kuormittamisen lisäksi, uudistusten koettiin vaikuttavan yrittämisen haluun.



Kuvio 8. Uudistukset ja jatkuvat muutokset koettiin kuormittavan maatalousyrittäjiä.

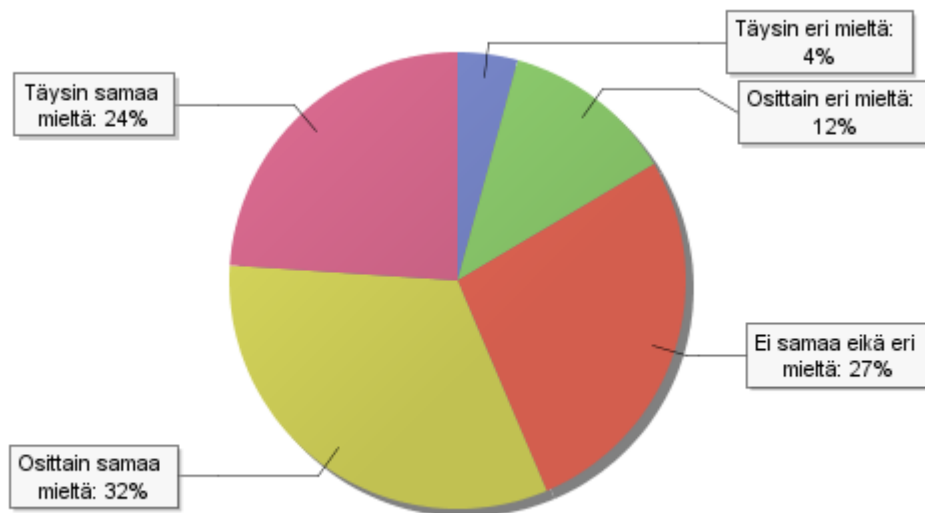
Väittämään, *tukioikeusjärjestelmä on selkeä*, 88 prosenttia oli eri mieltä. Tukioikeusjärjestelmän selkeäksi koki vain 6 prosenttia vastaajista. Muut ryhmä koki tukioikeusjärjestelmän olevan epäselvä, kaikki vastasivat väittämään täysin tai osittain eri mieltä. Myös suurin osa maatalousyrittäjistä, 87 prosenttia, koki järjestelmän epäselkeäksi ja ainoastaan 6 prosenttia koki järjestelmän selkeäksi.

Aktiiviviljelijän määritelmä on riittävä-väittämässä oli hajontaa vastausten osalta. Vastaajista 49 prosenttia oli eri mieltä väittämän kanssa. Vastaajista 23 prosenttia oli samaa mieltä. Vastaajista 28 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä. Aktiiviviljelijän määritelmä koettiin vielä hieman epämääräiseksi ja määritelmää olisi haluttu tiukentaa esimerkiksi määrittelemällä myyntitulojen määrä tukien määrästä.

Vastaajista 60 prosenttia oli samaa mieltä väittämän, *päätoimisten viljelijöiden tukemista lisättävä*, kanssa. Eri mieltä olivat 23 prosenttia. Vastaajista 17 prosenttia

eivät olleet samaa eivätkä eri mieltä. Maatalousyrittäjistä, jotka vastasivat päätuotantosuunnan olevan kotieläintuotanto, 77 prosenttia oli samaa mieltä väittämän kanssa. Kasvituotantotiloilta 49 prosenttia oli samaa mieltä. Perusteluissa ilmeni, että tukien toivotaan suuntautuvan enimmäkseen niille, jotka saavat koko elantonsa maataloudesta.

Väittämästä, *viherryttäminen aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin hyötyä*, 27 prosenttia eivät olleet samaa eivätkä eri mieltä. Yli puolet eli 56 prosenttia oli samaa mieltä. Eri mieltä oli 17 prosenttia vastaajista. Luonnonmukaista tuotantoa harjoittavat tilat suhtautuivat neutraalimmin viherrystä koskevaan väittämään. Luomutiloista 36 prosenttia oli samaa mieltä väittämän kanssa, kun taas tavanomaisista tiloista 62 prosenttia oli samaa mieltä. Viherryttämisvaatimuksista monipuolistamisen koetaan aiheuttavan enemmän kustannuksia kuin pysyvän nurmen. Monipuolistamisvaatimuksen myötä esimerkiksi vajaista kuormista tulee ongelmia. Isommat myyntierät olisi helpompi markkinoida ja myydä. Pysyvän nurmen kustannukset koettiin vaikeaksi esimerkiksi sukupolvenvaihdos tilanteessa, jos ennallistaminen astuu voimaan ja tila on vaihtunut kotieläintuotannosta kasvituotantoon.

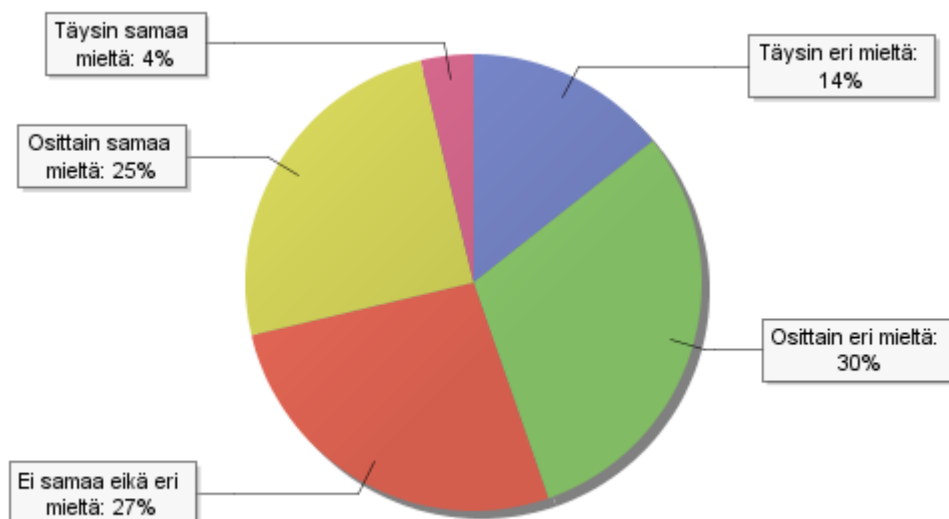


Kuvio 9. Viherryttämisen hyödyt kyseenalaistettiin.

Vastaajista 68 prosenttia oli eri mieltä siitä, että *Ympäristön suojelun ja eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi pitäisi olla tiukempia ehtoja*. Täysin tai osittain samaa

mieltä oli 10 prosenttia. Samaa eikä eri mieltä oli 22 prosenttia. Maatalousyrittäjistä ainoastaan 9 prosenttia oli samaa mieltä ja 69 prosenttia eri mieltä. Muusta ryhmästä 31 prosenttia oli samaa mieltä väittämän kanssa ja 54 prosenttia ei mieltä.

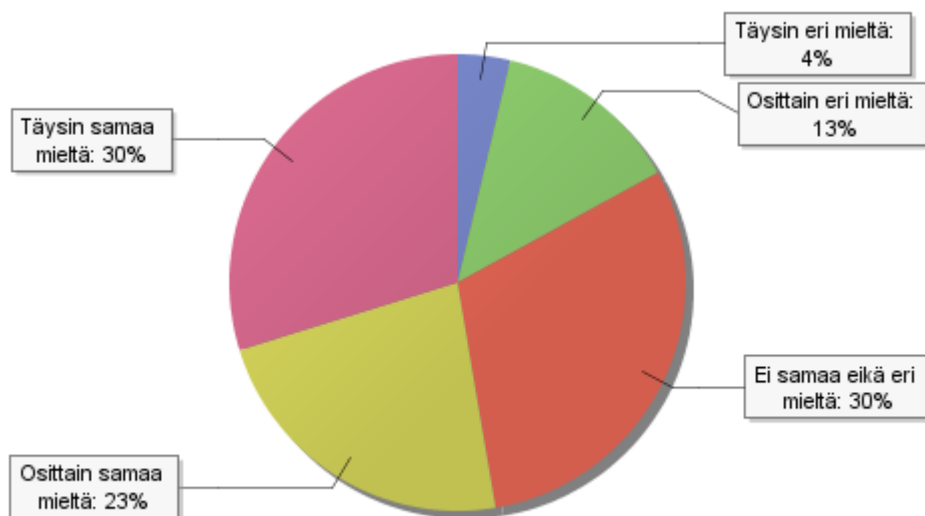
Nuorten viljelijöiden saama tuki kannustaa nuoria maatalousyrittäjiksi- väittämässä mielipiteet jakautuivat. Vastaajista 29 prosenttia oli samaa mieltä. Täysin tai osittain eri mieltä oli 45 prosenttia. Alle 30-vuotiaista vastaajista 46 prosenttia oli samaa mieltä, että nuorten viljelijöiden tuki kannustaa nuoria maatalousyrittäjiksi. Ikäryhmistä 30-39-vuotiaista 30 prosenttia oli samaa mieltä. Ryhmästä 40-49-vuotiaista 24 prosenttia ja 50-59-vuotiaista 25 prosenttia oli täysin tai osittain samaa mieltä. 60-70-vuotiaista 34 prosenttia oli samaa mieltä. AB-alueen vastaajista 42 prosenttia oli eri mieltä ja 29 prosenttia samaa mieltä. C-alueen vastaajista 64 prosenttia oli eri mieltä ja 21 prosenttia samaa mieltä. Nuorten viljelijöiden tuen kannustavuuden kyseenalaistaminen johtunee siitä, että tukea maksetaan ainoastaan viisi vuotta tilanpidon aloittamisesta. Moni ikäehdot täyttävä viljelijä saattaa olla toiminut yrittäjänä jo yli viisi vuotta ja ei näin ollen täytä kaikkia ehtoja. Nuoren viljelijän tuen summa arviolta on 50 euroa hehtaarilta, jota maksetaan enintään 90 tukioikeutetulle hehtaarille. Pelkästään nuoren viljelijän tuki ei kannusta nuoria ryhtymään maatalousyrittäjiksi.



Kuvio 10. Vähemmistö koki nuoren viljelijän tuen kannustavaksi.

Vastaajista 46 prosenttia koki, että *Yläikärajojen poisto on vahingollista maatalouden kehitykselle*. Vastaajista 32 prosenttia oli eri mieltä. Alle 40-vuotiaista suurin osa, 64 prosenttia, koki yläikärajojen poiston vahingolliseksi. Ikäryhmä 40-49-vuotiaista jopa 68 prosenttia oli täysin tai osittain samaa mieltä, että yläikärajojen poisto on vahingollista. Vastaajat 50-59-vuoden välillä äänet jakautuivat tasaisesti eli 35 prosenttia piti yläikärajojen poistoa vahingollisena. Liki 60 prosenttia 60-70-vuotiaista, piti poistoa vahingollisena.

Vastaajista 53 prosenttia oli samaa mieltä, *että tuet pitäisi jakaa tasaisesti eteläisen ja pohjoisen Suomen välillä*. Vastaajista 17 prosenttia oli eri mieltä väittämän kanssa. 30 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä. AB-alueen vastaajista 58 prosenttia oli samaa mieltä ja 15 prosenttia eri mieltä. C-alueen vastaajista ainoastaan 14 prosenttia oli samaa mieltä ja 43 prosenttia eri mieltä. Perusteluissa oli toivomus, että samasta työstä saisi saman palkan, alueellisesta sijainnista huolimatta.



Kuvio 11. Tukien tasoittaminen eteläisen ja pohjoisen Suomen välillä sai enemmistön kannatuksen.

Tuotantoon sidottuja tukia pitäisi lisätä-väittämässä enemmistö, 63 prosenttia, oli samaa mieltä. Tuotantoon sidottujen tukien lisäämisestä täysin tai osittain eri miel-

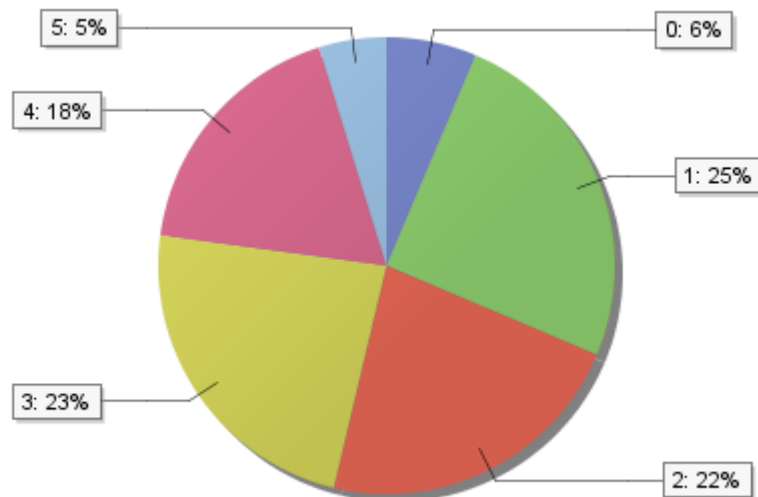
tä oli 15 prosenttia vastaajista. Kotieläintilalliset olivat hieman enemmän tuotantosidonnaisten tukien kannalla kuin kasvitilalliset. Tuotantoon sidotuissa tuissa tuet menisivät enemmän tuottaville viljelijöille kuin esimerkiksi näennäisviljelijöille.

6.3.2 Muutokset

Osiossa oli uuden ohjelmakauden muutoksia, jossa vastaajat arvioivat niitä arvosanoilla 1-5 (1=huono, 5= hyvä). Vastaus "0" tarkoitti ettei ole mielipidettä asiasta.

Yli puolet vastaajista, 52 prosenttia piti hyvänä (4-5) sitä, että *tukioikeuden siirto on mahdollisia vain aktiiviviljelijälle*. Vastaajista 26 prosenttia arvioi muutoksen arvosanoin 1 tai 2. Arvosanalla 3 arvioi 17 prosenttia vastaajista.

Muutoksen, *ympäristötuen tilatason toimenpiteet muuttuvat enemmän lohkokoh- taisiksi*, arvosanat jakoutuivat tasaisesti 1-3 välille. Vastaajista 47 prosenttia arvioi muutoksen huonoksi (1-2). 23 prosenttia piti muutosta 3 arvoisena. Hyvänä (4-5) muutosta piti 23 prosenttia vastaajista.

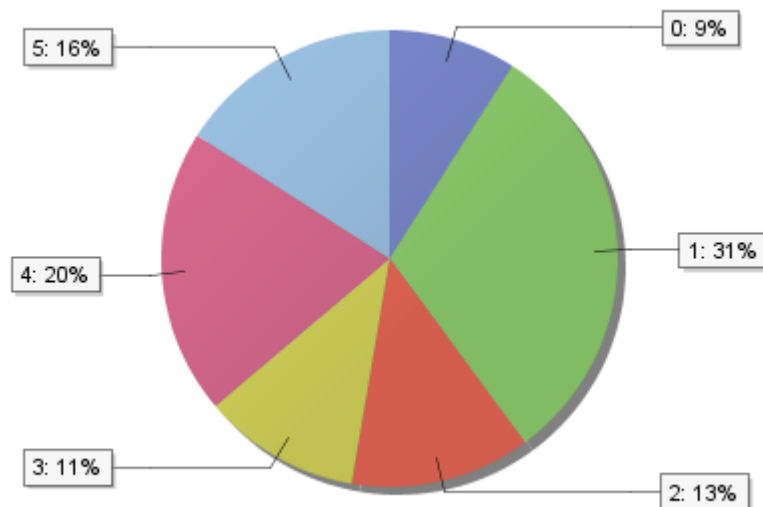


Kuvio 12. Lohkokohtaiset toimenpiteet eivät saaneet enemmistön kannatusta.

Vastaajista puolet, 50 prosenttia, piti huonona (1-2), että *ympäristötuen kohdentamisalueet tietyillä toimenpiteillä*. Ainoastaan 11 prosentin mielestä muutos oli hyvä (4-5). 29 prosenttia vastaajista arvioi muutoksen arvosanalla 3.

Ympäristötuen koulutuspäivävaatimusta huonona piti 61 prosenttia vastaajista. 17 prosenttia vastaajista piti hyvänä, että ympäristötuen saamiseksi on koulutuspäivävaatimus. 15 prosenttia arvioi arvosanalla 3.

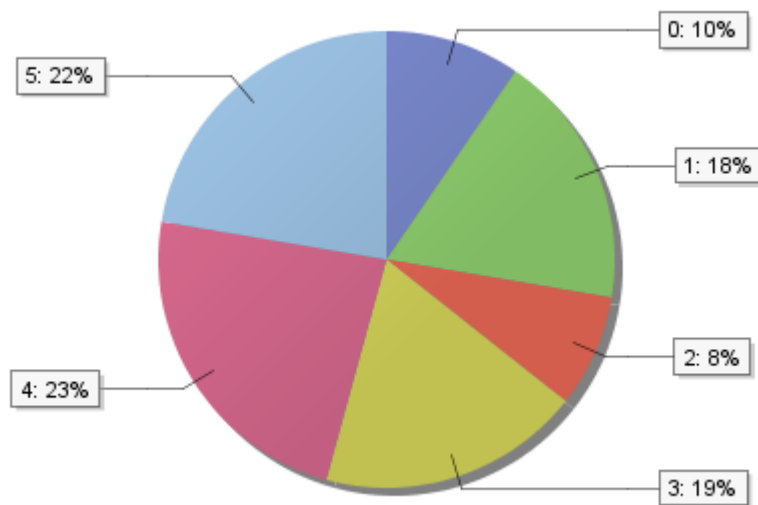
Kaikista vastaajista, 44 prosenttia, piti huonona, *ettei ole yläikärajaa luonnonhaitta- ja ympäristökorvaussitoumuksille*, kun taas 36 prosenttia piti sitä hyvänä. 9 prosentilla ei ollut mielipidettä. Maatalousyrittäjistä hyvänä muutosta piti 34 prosenttia, kun taas muut kuin maatalousyrittäjistä 53 prosenttia piti tätä hyvänä. Kotieläintilallisista (62 %) arvioivat muutoksen huonommaksi mitä kasvitilalliset (34 %). Ikäryhmistä 60-70-vuotiaista vastaajista 68 prosenttia piti muutosta hyvänä. Alle 30-vuotiaista 73 prosenttia piti muutosta huonona.



Kuvio 13. Yläikärajan poisto koettiin huonoksi muutokseksi.

Luonnonhaittakorvauksen lisäosa säilyy ainoastaan kotieläintiloilla, muutosta 54 prosenttia piti huonona ja 22 prosenttia hyvänä. Kasvitilallisista 71 prosenttia piti huonona, että ainoastaan kotieläintiloilla säilyy LFA lisäosa. Mutta kotieläintilallisista ainoastaan 21 prosenttia piti tätä huonona, heistä 57 prosenttia piti sitä hyvänä.

Muutos, *Luonnonhaittakorvaus muuttuu 5-vuotisesta sitoumuksesta yksivuotiseksi korvaukseksi*, koettiin hyvänä, vastaajista 46 prosenttia arvioi sen arvosanoin 4-5. Arvosanan 3 antoi 19 prosenttia. 26 prosenttia piti sitä huonona. Maatalousyrittäjien ja muun ryhmän vastauksia vertaillen, muu ryhmä piti tätä huonompana muutoksena kuin maatalousyrittäjät pitivät. Kotieläintilallisilla oli selkeämpi mielipide, että tämä on hyvä muutos, heistä 59 prosenttia piti siitä. Kasvitilallisista 40 prosenttia piti muutosta hyvänä.



Kuvio 14. Yksivuotinen sitoumus on parempi kuin monivuotinen.

Kesantoa ja LHP-nurmia voi ilmoittaa yhteensä enintään 25 % korvauskelpoisesta peltoalasta, sai hieman enemmän huonoja (39 %) arvosanoja kuin hyviä (29 %). Vastaajista 20 prosenttia antoi muutokselle arvosanan 3. Tämä muutos jakoi myös kotieläin- ja kasvitilalliset. Kotieläintilallisista 43 piti muutosta hyvänä, kasvitilallisista vain 25 prosenttia.

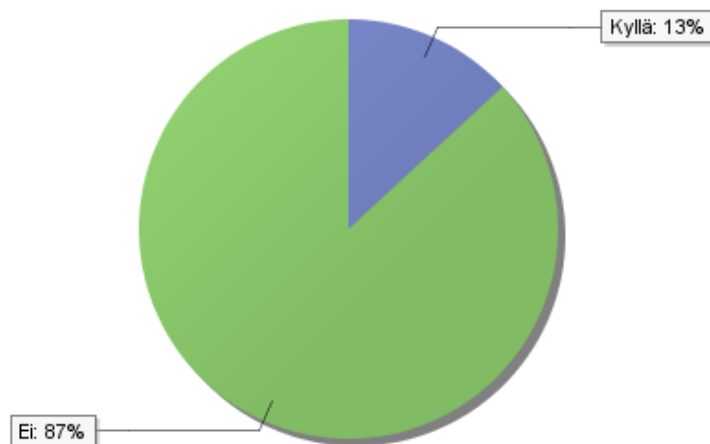
Siitä, että *luonnonmukaisen tuotannon sitoumus ei edellytä ympäristösitoumusta*, pidettiin enimmäkseen huonona kuin hyvänä. Vastaajista 34 prosenttia arvioi sen huonoksi ja 24 prosenttia hyväksi. Mielipidettä ei ollut 27 prosentilla vastaajista. Suurin osa (51 %) luonnonmukaisen tuotannon tiloista arvioivat muutoksen hyväksi, kun tavanomaisista tiloista ainoastaan 18 prosenttia. 29 prosenttia tavanomaisista tiloista ei osannut sanoa mielipidettään.

6.3.3 Tukioikeuksien myynti ja osto

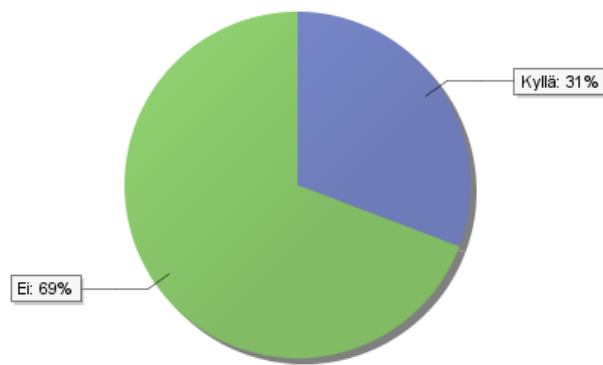
Kysyttäessä puuttuvien tukioikeuksien ostosta/ylimääräisten myymisestä, suurimmalla osalla 67 prosentilla ei ollut kokemusta kummastakaan. Vastaajista 13 prosenttia kertoi tukioikeuksien oston ja myynnin sujuneen vaivattomasti. AB-alueen vastaajat kokivat tukioikeuksien oston ja myynnin hieman enemmän ongelmalliseksi kuin C-alueen vastaajat. Koska enemmistöllä vastaajista ei ollut kokemusta ylimääräisten tukioikeuksien myynnistä tai puuttuvien ostosta, saattoi kyselyn ajankohta vaikuttaa vastaukseen: tukioikeuksien hallinnan siirto on mahdollista kesäkuun puoliväliin saakka.

6.3.4 Koulutusvaatimukset

Vastaajista 86 prosenttia vastasi, ettei koulutusvaatimusten pitäisi olla tiukempia tukien saamiseksi. Ainoastaan 14 prosenttia vastaajista vastasi kysymykseen myöntävästi. Maatalousyrittäjistä 87 prosenttia vastasi kieltävästi, joten he suhtautuivat koulutusvaatimusten tiukentamiseen negatiivisemmin kuin he, jotka eivät ole maatalousyrittäjiä, joista 31 prosenttia vastasi myöntävästi kysymykseen.



Kuvio 15. Maatalousyrittäjät eivät halua tiukempia koulutusvaatimuksia.

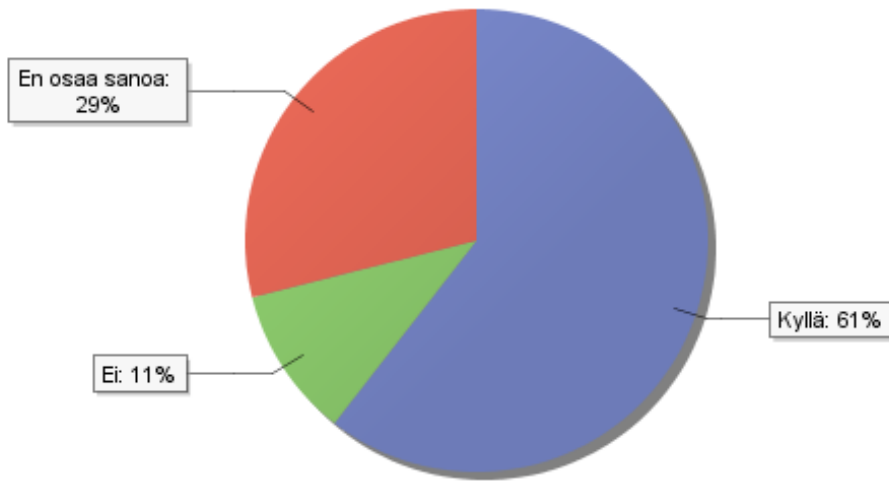


Kuvio 16. Muut vastaajat kokivat suopeammin koulutusvaatimusten tiukentamisen.

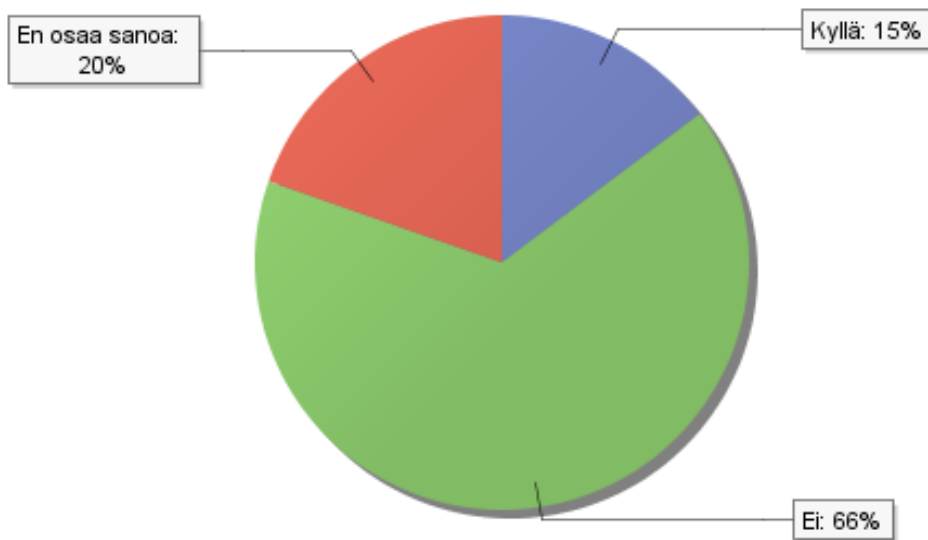
Vastaajista 60-70-vuotiaat suhtautuivat suopeammin koulutusvaatimusten tiukentamiseen, heistä 29 prosenttia vastasi 'Kyllä'. Alle 30-vuotiaat ja 50-59-vuotiaat olivat eniten koulutusvaatimusten tiukentamista vastaan, heistä alle 10 prosenttia vastasi 'Kyllä'.

6.3.5 Kasvituotantotilojen ja kotieläintilojen hehtaarituet

Kaikista vastaajista 44 prosenttia vastasi myöntävästi kysymykseen: *Pitäisikö kasvituotantotilojen ja kotieläintuotantotilojen hehtaarien perusteella maksettavaa tukea tasoittaa*. Vastaajista 30 prosenttia ei pitänyt tasoittamisesta ja 26 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa. Kasvituotantotiloilta vastanneista 61 prosenttia oli sitä mieltä, että hehtaarien perusteella maksettavaa tukea pitäisi tasoittaa. Vain 11 prosenttia, kasvituotantotiloilta, vastasi kysymykseen: "Ei". Kotieläintuotantotilat olivat toista mieltä, heistä 66 prosenttia vastasi: "Ei" ja 15 prosenttia "Kyllä".



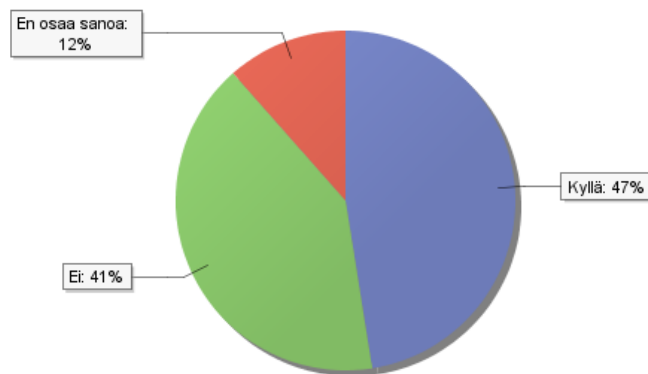
Kuvio 17. Kasvitilalliset toivoivat hehtaarien perusteella maksettavien tukien tasoittamista kotieläintilojen kanssa.



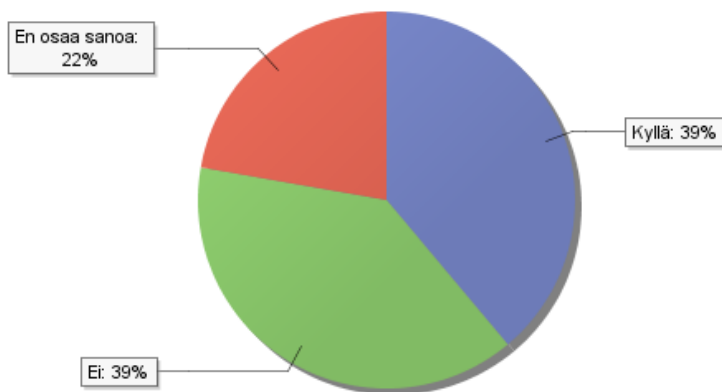
Kuvio 18. Kotieläntilat olivat eri mieltä tukien tasoittamisen kanssa.

6.3.6 Viherryttämistuki

Vastaajista 45 prosenttia koki monipuolistamisen vaikeuttavan viljelyä. Vastaajista 40 prosenttia koki, ettei se vaikeuta viljelyä ja 15 prosenttia ei osannut sanoa. Luonnonmukaisen tuotannon tiloilta vastanneet eivät kokeneet monipuolistamisen vaikeuttavan viljelyä yhtä paljon kuin tavanomaisen tuotannon tiloilta vastanneet (luonnonmukainen 39 % ja tavanomainen 47 % vastasi ”Kyllä”).



Kuvio 19. Tavanomaisista tiloista 47 prosenttia koki viljelyn vaikeutuvan.



Kuvio 20. Luonnonmukaisen tuotannon tiloilla viljelyn ei koettu vaikeutuvan yhtä paljon kuin tavanomaisilla tiloilla.

Monipuolistaminen koettiin vaikeammaksi AB-alueella, 48 prosenttia AB-alueen vastaajista vastasi viljelyn vaikeutuvan. C-alueen vastaajista 28 prosenttia koki viljelyn vaikeutuvan. AB-alueen monipuolistamisvaatimukset ovat C-alueen vaatimuksia tiukemmat, AB-alueella 10- 30 hehtaarin tiloilla on kahden kasvin vaatimus ja yli 30 hehtaarin tiloilla on kolmen kasvin vaatimus. C-alueella yli 10 hehtaarin tiloilla on kahden kasvin vaatimus. Kotieläintiloilla 39 prosenttia ajatteli monipuolistamisen vaikeuttavan, kun taas kasvituloilla 49 prosenttia. Tilat joilla on yli 75 prosenttia nurmea/kesantoa, vapautuvat viljelyn monipuolistamisesta.

Jos monipuolistamisvaatimusten koettiin vaikeuttavan viljelyä, vastaaja sai perustella vastaustaan. Ongelmia koettiin viljojen varastoinnissa ja viljojen pienentyvisä myyntierissä, joidenka markkinointi on haastavampaa. Taloudellisen tuoton pelätään jäävän pienemmäksi. Monipuolistamisen katsottiin lisäävän kustannuksia, työmäärää ja byrokratiaa. Monipuolistamisvaatimus oli usean vastaajan mielestä sekava ja turha, jos viljelykierto on muuten kunnossa. Tilakohtaiset olosuhteet ja viljelijän vapaus tulisi ottaa enemmän huomioon. Lisäksi kommentoitiin kyseenalaistettiin ympäristöhyödyt.

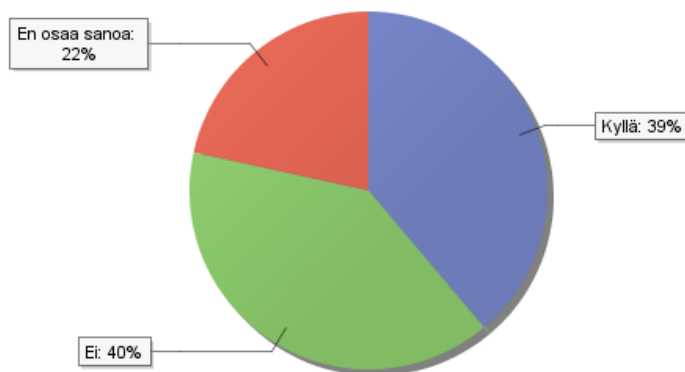
Valtaosa, 64 prosenttia, vastaajista koki pysyvän nurmen säilyttämisen ongelmalliseksi. Vastaajista 25 prosenttia ei kokenut säilyttämistä ongelmalliseksi. Alle 30-vuotiaat kokivat pysyvän nurmen säilyttämisen ongelmallisemmaksi verrattuna muiden ikäryhmien vastauksiin, heistä 82 prosenttia vastasi myöntävästi. Kaikista muista ikäryhmistä alle 70 prosenttia koki pysyvän nurmen säilyttämisen ongelmalliseksi. Tavanomaisilta tiloilta vastanneista 66 prosenttia koki pysyvän nurmen säilyttämisen ongelmalliseksi. Luonnonmukaisilta tiloilta näin koki 58 prosenttia.

Jos pysyvän nurmen säilyttäminen koettiin ongelmalliseksi, vastaaja sai perustella vastaustaan. Tämän muutoksen arvioitiin olevan älyttömin muutos. Palautetta sai myös sen nopea voimaantulo, joka tulee voimaan takautuvasti. Ongelmia aiheuttaa, mikäli tuotantosuuntaa halutaan muuttaa kotieläintilasta kasvitilaksi tulevaisuudessa tai jos vuokrapelto on edellisen maanvuokraajan myötä muuttunut pysyväksi nurmeksi. Muutoksen koettiin rajoittavan myös viljelijän vapautta viljellä omalla maallaan haluamaansa kasvia.

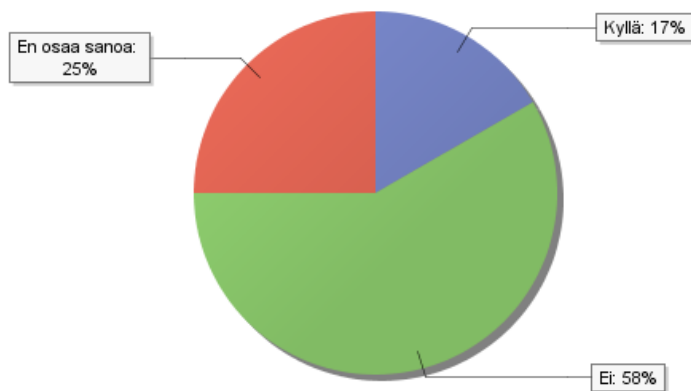
Kyselyn jakoalue ei kuulu ekologisen alan vaatimusalueeseen, joten kysymyksiä siitä ei katsottu tarpeelliseksi.

6.3.7 Ympäristösitoumus

Maatalousyrittäjistä 34 prosenttia on miettinyt sitoutumattomuutta ympäristökorvaukseen. Maatalousyrittäjistä 44 prosenttia ei ole miettinyt ja 22 prosenttia ei osannut sanoa. Ikäryhmistä eniten sitoutumattomuutta ovat miettineet 40-49-vuotiaat, joista 45 prosenttia oli sitä miettinyt. Vähiten alle 40-vuotiaat, joista reilu puolet eivät ole edes miettineet sitoutumattomuutta ympäristökorvaukseen. Tavanomaisien tuottajien joukosta useampi oli miettinyt sitoutumattomuutta, verrattuna luonnonmukaisiin tuottajiin.



Kuvio 21. Tavanomaisista tiloista 39 prosenttia vastasi, että harkitsee ympäristösitoumuksen ulkopuolelle jäämistä.



Kuvio 22. Luomutiloilla ei ajateltu sitoutumattomuutta yhtä paljon kuin tavanomaisilla tiloilla.

Vastaajat, jotka olivat miettineet sitoutumattomuutta, saivat perustella ajatuksiaan. Vastaajia eniten mietitytti se, että onko tukimäärä enää riittävän kannustava noudatakseen tiukentuneita rajoitteita ja ehtoja. Sitoutuneisuuden koettiin vain lisäävän työmäärää.

Vastaajista 65 prosenttia oli sitä mieltä, etteivät ympäristökorvauksen lannoitemäärät ole riittäviä satotasoon, sadon laatuun ja maankasvukuntoon nähden. Kotieläintilallisista 71 prosenttia oli tyytymätön lannoitemäärien riittävyteen, kun taas kasvitilallisista 62 prosenttia. Tavanomaisien- ja luomutilojen välillä oli suuri eroavaisuus: Luomutilallisista 61 prosenttia oli tyytymätön lannoitemääriin, kun taas tavanomaisista tiloista 72 prosenttia.

6.4 Avoin kysymys

Kyselyn loppuksi sai kertoa vapaasti mielipiteitä, kommentteja, toiveita tai huolenaiheita ohjelmakauden 2014–2020 muutoksista ja Suomen maatalouden tulevaisuudesta. Avoimeen kysymykseen vastattiin odotettua paremmin, vastauksia tuli 98. Kommenteista ilmeni vastaajien huoli Suomen maataloutta kohtaan. Usean vastaajan mielestä ohjelmakauden 2014-2020 uudistukset ovat epäonnistuneita Suo-

men olosuhteisiin nähden. Vastaajat olivat huolissaan omavaraisuuden pysymisestä Suomessa, lisääntyneestä byrokratiasta, maatalouden huonosta kannattavuudesta, tukien maksuaikataulusta

Vastaajat olivat huolissaan, että tuotteiden hinta ja tuet pienenevät, mutta kustannukset pysyvät samana tai kasvavat. Omalle työlle ei riitä palkkaa. Toivottiin, että ruuantuottajat saisivat enemmän arvoa, ja että kuluttajat suosisivat enemmän suomalaista ruokaa. Maatalouden pääajatus, eli ruuantuotanto, on toissijaista ja keskitytään enemmän paperien täyttämiseen. Maatalouden koettiin olevan liian paljon tukien varassa, esimerkiksi virheet hakemuksissa aiheuttavat isot vahingot.

Tukijärjestelmiin toivottiin selkeyttä ja pysyvyyttä. Koettiin, että jokaisella ohjelma-kaudella valvonta tiukentuu, byrokratia lisääntyy ja ehdot monimutkaistuvat. Moni vastaaja otti esille myös sen, että järjestelmää piti yksinkertaistaa, mutta niin ei tunnu käyvän.

Kyselyn monessa kohdassa päällimmäiseksi nousi se, että vaikka eletään jo tammiukuuta, ei ole lopullista tietoa tukiehdosta. Ohjeistuksen tulisi olla enemmän esimerkillisiä.

7 Johtopäätökset ja yhteenveto

Tämän työn tavoitteena oli selvittää pirkanmaalaisten näkemyksiä ja mielipiteitä uutta tukijärjestelmää kohtaan sekä kuinka he ovat kokeneet uudistuksista tiedottamisen. Uusi tukijärjestelmä tuli voimaan vuoden 2015 alusta, joten opinnäytetyö ja siihen liittyvä kysely oli ajankohtainen ja mielipiteitä herättävä.

Työn tutkimuksen tulosten mukaan uudistukset koetaan hankaliksi ja valtaosa vastaajista suhtautui epäluuloisesti jatkuviin muutoksiin maatalouden saralla. Negatiivinen suhtautuminen uudistuksiin saattaa johtua myös siitä, ettei lopullista tietoa uudistuksista ollut tarjolla riittävästi vuoden alussa, jolloin kysely lähetettiin. Tuloksista kävi ilmi, että parhaiten tietoa oli saatu lehdistä ja muusta mediasta.

Ohjelmakauden 2014- 2020 tukimuutokset koettiin epäonnistuneeksi Suomen osalta, vaikka esimerkiksi viherryttämisen on huomioitu Suomen olosuhteet vapauttamalla valtaosa tiloista ekologisen alan vaatimuksesta ja C-alueen lievempi monipuolistamisvaatimus, lisäksi koko Suomen säilyminen luonnonhaittakorvaukseen oikeuttavalla alueella sekä tuotantoon sidottujen tukien kasvu.

Kielteisyyttä varmasti aiheuttaa paljon viherryttämistuen vaatimus pysyvästä nurmesta ja uusi ympäristösitoumus. Pysyvän nurmen koettiin rajoittavan viljelyn vapautta ja siinä herätti ihmetystä se, että päätyneen tukikauden kasveja huomioidaan takautuvasti. Pysyvää nurmea ei koettu Suomen olosuhteille hyväksi, koska varsinkin kotieläintiloilla nurmea pitää uudistaa nurmelle lyhyen laidunkauden takia. Ympäristösitoumus koettiin tiukemmaksi ja mielipide oli, että korvaus ei ole enää velvoitteiden kanssa tasapainossa. Kolmas osa vastaajista oli miettinyt, ettei tee ympäristösitoumusta uudella ohjelmakaudella.

Selkeä yksimielisyys vastaajien kesken oli, että maataloustukijärjestelmää toivottiin yksinkertaisemmaksi. Tulevaisuudelta toivottiin, että ruuantuotanto ja maatalous saisivat enemmän arvostusta.

Vaikka vastausprosentti jäi pieneksi, niin tämän opinnäytetyön toivotaan tuovan ilmi viljelijöiden mielipiteet ja asenteet uuden ohjelmakauden muutoksia kohtaan.

LÄHTEET

EU:n maatalouspolitiikka uudistuu. 2013. Maatalouspolitiikan lyhyt historia: Elin-
tarvikepulasta voivuorten kautta kestävään kehitykseen. [Verkkosivu]. Bryssel:
Euroopan parlamentti. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana:

<http://www.europarl.europa.eu/news/fi/news-room/content/20110526FCS20313/6/html/Maatalouspolitiikan-lyhyt-historia-Elintarvikepulasta-voivuorten-kautta-kest%C3%A4v%C3%A4n-kehitykseen>

Euroopan komissio. Päivitetty 13.10.2014. Maaseudun kehittäminen kaudella
2014-2020. [Verkkosivu]. Bryssel: Euroopan komissio. [Viitattu 28.10.2014]. Saa-
tavana: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_fi.htm

Euroopan komissio. 2013. Valokeilassa Euroopan unionin politiikka: Maatalous.
[Verkkajulkaisu]. Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto. [Viitattu
28.10.2014]. Saatavana: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/fi/agriculture_fi.pdf

Eurooppatiedotus. Ei päiväystä. Suomen tie EU:n jäseneksi. [Verkkajulkaisu]. Hel-
sinki: Ulkoasiainministeriö. [Viitattu 4.11.2014]. Saatavana:
<http://www.eurooppatiedotus.fi/public/default.aspx?contentid=92690&contentlan=1&culture=fi-FI#.VG2ybGdLCul>

Lehmusvuori, P. 18.2.2014. Suorien tukien uudet tukimuodot ja yleiset ehdot. [Ppt-
esitys]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana:
<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomak-keet/Documents/Tukihakukoulutusten%20materiaali%202014/Nuorten%20viljelijoi-den%20tuki,%20viherrytt%C3%A4mistuki,%20aktiiviviljelij%C3%A4%20ja%20taydentavat%20ehdot.pptx>

Maaseutuvirasto. 2014 a. Hakuopas 2014. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. Maaseu-
tuviraston julkaisuja: Hakuoppaita ja ohjeita.

Maaseutuvirasto. Ei päiväystä b. Täydentävät ehdot. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Maa-
seutuvirasto. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelij%C3%A4/taydentavat-ehdot/Sivut/Taydentavat-ehdot.aspx>

Maaseutuvirasto. 18.2.2015 c. Perustuki/Tilatuki. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. [Viitattu 18.2.2015]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelija/Sivut/Tilatuki.aspx#sthash.gcchSMGS.dpuf>

Maaseutuvirasto. 21.10.2014 d. Viljelijätukihakukoulutus hallinnolle, syksy 2014. [Verkojulkaisu]. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. [Viitattu 12.11.2014]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/Sivut/tukihakukoulutus-syksy-2014.aspx>

Maaseutuvirasto. Päivitetty 10.7.2014 e. Luonnonhaittakorvaukset. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. [Viitattu 29.10.2014]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelija/Sivut/Luonnonhaittakorvaukset.aspx>

Maaseutuvirasto. 2014 f. Maataloustuet uudistuvat vuonna 2015- Mikä muuttuu?. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. Maaseutuviraston julkaisuja: Hakuoppaita ja ohjeita.

Maaseutuvirasto. 21.1.2015 a. Pysyvän nurmen säilyttäminen. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. [Viitattu 5.2.2015]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelija/viherryttamistuki/pysyva-nurmi/Sivut/default.aspx>

Maaseutuvirasto. Päivitetty 14.1.2015 b. Ympäristökorvaus. [Verkkosivu]. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. [Viitattu 5.2.2015]. Saatavana: <http://www.mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelija/Sivut/ymparistokorvaus.aspx>

Maaseutuvirasto. 2015 c. Hakuopas 2015. Seinäjoki: Maaseutuvirasto. Maaseutuviraston julkaisuja: Hakuoppaita ja ohjeita.

Maa- ja metsätalousministeriö. Ei päiväystä a. Maatalouden tuilla turvataan kotimaisten elintarvikkeiden saatavuus ja kohtuulliset kuluttajahinnat. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 12.11.2014] Saatavana: <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/tuet/merkitys.html>

Maa- ja metsätalousministeriö. 6.6.2011 b. Maatalouden ympäristötukea, luonnonhaittakorvausta, eläinten hyvinvoinnin tukea ja ei-tuotannollisia investointeja maksetaan osana maaseudun kehittämissuunnitelmaa. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/tuet/merkitys/ymparistotuki_luonnonhaittakorvaus.html

Maa- ja metsätalousministeriö. 15.5.2011 c. Kansalliset tuet. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/tuet/merkitys/kansallisettuet.html>

Maa- ja metsätalousministeriö. 8.9.2013 d. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maatalous/maatalouspolitiikka/eunyhteinenmaatalouspolitiikka/eu_yhteinen_maatalouspolitiikka.html

Maa- ja metsätalousministeriö. Päivitetty 16.7.2014 e. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka uudistuu kokonaisuudessaan vuonna 2015. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/cap2020.html>

Maa- ja metsätalousministeriö. 2014 f. Maatalouden tuet muuttuvat vuonna 2015. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 29.10.2014]. Saatavana: http://www.mmm.fi/attachments/mmm/julkaisut/strategiat/rXgGf2ZUp/MMM_tuettuuttuvatPIENENNETTY.pdf.

Maa- ja metsätalousministeriö. 13.10.2014 g. EU:n viljelijätuet suunnataan jatkossa aktiiviviljelijöille. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 29.10.2014]. Saatavana: http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/tiedotteet/141013_eunviljelijatuetsuunnataanjat_kossaaktiiviviljelijoille.html

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK. Päivitetty 21.6.2012. Maataloustukijärjestelmät. [Verkkosivu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: http://www.mtk.fi/maatalous/maatalouspolitiikka/maataloustukijarjestelmat/fi_FI/maataloustukijarjestelmat/

Markkola, P. (toim.) 2004. Suomen maatalouden historia III: Suurten muutosten aika, jälleenrakennuskaudesta EU-Suomeen. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura

Määrällinen tutkimus. [Verkkosivu]. Ei päiväystä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Koppa. [Viitattu 14.4.2015]. Saatavana: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Niemi, J., Liesivaara, P., Lehtonen, H., Huan-Niemi, E., Kettunen, L., Kässi, P. & Toikkanen, H. 2014. EU:n yhteinen maatalouspolitiikka vuosina 2014–2020 ja Suomen maatalous. Jokioinen: MTT. MTT Raportti 130.

Niemi, J. & Ahlstedt, J. (toim.) 2014. Suomen maatalous ja maaseutuelinkeinot 2014. Helsinki: MTT. MTT Taloustutkimus

Palonen, J. 30.1.2014. CAP 2020-uudistus loppusuoralla. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: Maa- ja metsätalousministeriö. [Viitattu 28.10.2014]. Saatavana: http://www.vyr.fi/www/fi/liitetiedostot/tapahtumat/viljelijaseminaari_2014/Palonen_Juha_CAP2020.pdf.

ProLuomu. 10.6.2014. Uusi tukikausi luo vakaan pohjan luomutuotannon kehittämiseksi. [Verkkosivu]. Kauniainen: ProLuomu. [Viitattu 10.11.2014]. Saatavana: <http://proluomu.fi/uusi-tukikausi-luo-vakaan-pohjan-luomutuotannon-kehittamiseksi/>

Reku, J. 6.10.2014 a. Eläinten hyvinvointituen tilalle tulee hyvinvointikorvaus. [Verkkosivu]. Maaseudun tulevaisuus. [Viitattu 11.11.2014]. Saatavana: <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/el%C3%A4inten-hyvinvointituen-tilalle-tulee-hyvinvointikorvaus-1.71816>

Reku, J. 14.2.2014 b. Ympäristökorvaus kutistuu luomun tieltä. [Verkkolehtiartikkeli]. Maaseudun tulevaisuus. [Viitattu 11.11.2014]. Saatavana: <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/ymp%C3%A4rist%C3%B6korvaus-kutistuu-luomun-tielt%C3%A4-1.56584>

Vuori, S. 6.3.2014. Tuet uuteen uskoon ensivuonna. [Verkkajulkaisu]. Maatilan Pellervo. [Viitattu 20.11.2014]. Saatavana: <http://maatilanpellervo.fi/2014/03/06/tuet-uuteen-uskoon-ensivuonna/>

LIITTEET

LIITE 1 Maataloustukijärjestelmän muutokset ohjelmakaudelle 2014-2020

Kysely koskee maataloustukijärjestelmän uudistuksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2015. Tässä kyselyssä käsitellään muun muassa tukimuutoksista tiedottamista, perustukea, viherryttämistä, luonnonhaitta- ja ympäristökorvausta, nuorten viljelijöiden tukemista ja luonnonmukaisen tuotannon tukea.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää kuinka maatalousyrittäjät kokevat ohjelmakauden 2014-2020 muutokset, kuinka he ovat saaneet tietoa muutoksista ja mitä viljelijät odottavat tulevaisuudelta.

Mihin tuottajayhdistykseen kuulutte? *

- Eräjärvi
- Hämeenkyrö
- Ikaalinen
- Juupajoki
- Kangasala
- Kuru
- Lempäälä
- Luopioinen
- Längelmäki

- Messukylä
- Mouhijärvi-Suodenniemi
- Nokia
- Orivesi
- Pirkkala
- Pohjaslahti
- Pälkäne
- Ruovesi
- Teisko
- Tottijärvi
- Vesilahti
- Viiala
- Virrat
- Ylöjärvi

Mihin ikäryhmään kuulutte? *

- alle 20 v.
- 20-29 v.
- 30-39 v.
- 40-49 v.
- 50-59 v.
- 60-70 v.
- yli 70 v.

Oletteko maatalousyrittäjä? *

- Kyllä
- En

Mikä on päätuotantosuunta tilallanne? *

- Kasvituotanto
- Kotieläintuotanto

Mikä on tuotantotapa tilallanne? *

- Tavanomainen
- Luonnonmukainen

Mikäli tuotantotapa on tavanomainen, onko tilalla kiinnostusta siirtyä luonnonmukaiseen tuotantoon tulevaisuudessa?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Montako hehtaaria on viljelyksessänne? *

Omaa peltoa (ha)

Vuokrattua peltoa (ha)

Paljonko tilallanne on tuotantoeläimiä keskimäärin vuodessa?

Täytättekö päätukihakemuksenne itse? *

- Kyllä, täytän tukihakemuksen kokonaan itse ilman ulkopuolista apua.
En. Mitä täyttöpalvelua käytätte (esim. MTK, Proagria)?

Onko tukimuutoksista tiedotettu riittävästi? *

- Kyllä

Ei, kuinka toivoisitte muutoksista ilmoitettavan?

Mistä olette saaneet parhaiten tietoa tulevista muutoksista? Voitte valita useamman vaihtoehdon. *

- Kunta
 ELY-keskus
 Neuvontajärjestö
 Maaseutuvirasto
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Lehdet ja muu media
 Keskustelufoorumit
 Toiset maanviljelijät

Muu

Mitä mieltä olette seuraavista väittämistä? *

	Täysin eri miel- tä	Osittain eri mieltä	Ei samaa eikä mieltä	Osittain eri samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Suomen olosuhteet ja erityistarpeet on huomioitu hyvin uudistuksissa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukiudistukset vievät Suomen maataloutta hyvään suuntaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukien veloitteet ovat tasapainossa saatavien tukien kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uudistukset kuormittavat henkisesti entistä enemmän maatalousyrittäjiä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukioikeusjärjestelmä on selkeä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Aktiiviviljelijän määritelmä on riittävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Päätoimisten viljelijöiden tukemista lisättävä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Viherryttäminen aiheuttaa enemmän kustannuksia kuin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

hyötyä

Ympäristön suojelun ja eläinten
hyvinvoinnin edistämiseksi pi-
täisi olla tiukempia ehtoja

Nuorten viljelijöiden saama tuki
kannustaa nuoria maatalousyrit-
täjiksi

Yläikärajojen poisto on vahin-
gollista maatalouden kehityksel-
le

Tuet pitäisi jakaa tasaisemmin
eteläisen ja pohjoisen Suomen
välillä

Tuotantoon sidottuja tukia pitäisi
lisätä

Perustelut:

Mitä mieltä olet seuraavista muutoksista? *

0=ei mielipidettä, 1=huono, 5=hyvä

0 1 2 3 4 5

Tukioikeuden siirto on mahdollisia vain aktiiviviljelijälle

Ympäristötuen tilatason toimenpiteet muuttuvat enemmän lohko-kohtaisiksi

Ympäristötuen kohdentamisalueet tietyillä toimenpiteillä

Ympäristötuen koulutuspäivävaatimus

Ei yläikärajaa luonnonhaitta- ja ympäristökorvaussitoumuksille

Luonnonhaittakorvauksen lisäosa säilyy ainoastaan kotieläintiloilla

Luonnonhaittakorvaus muuttuu 5-vuotisesta sitoumuksesta yksi-vuotiseksi korvaukseksi

Kesantoa ja LHP-nurmia voi ilmoittaa yhteensä enintään 25 % korvauskelpoisesta peltoalasta

Eläintenhyvinvointikorvauksessa ei ole vähimmäispeltoalavaatimusta

Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus ei edellytä ympäris-

tösitoumusta

Onko puuttuvien tukioikeuksien ostaminen/ylimääräisten tukioikeuksien myyminen ollut vaivatonta? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa/ Ei kokemusta

Pitäisikö tukien saamisen ehtoina olla tiukemmat koulutusvaatimukset? *

- Kyllä
- Ei

Pitäisikö kasvi- ja kotieläintuotantotilojen ja hehtaarien perusteella maksettavaa tukea tasoittaa? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

Koetko monipuolistamisvaatimuksen vaikeuttavan viljelyä? *

- Kyllä, miksi?

-
- Ei
 - En osaa sanoa

Koetko pysyvän nurmen säilyttämisen ongelmalliseksi? *

Jos pelto on ollut yli viisi vuotta nurmella ja on nurmella myös ensi keväänä, se saa pysyvän nurmen statuksen. Suomen pysyvän nurmen määrä ei saa laskea yli viittä prosenttia.

Kyllä, miksi?

-
- Ei
 - En osaa sanoa

Oletko miettinyt sitoutumattomuutta ympäristökorvaukseen? Miksi? *

Kyllä

-
- Ei
 - En osaa sanoa

Onko ympäristökorvauksen lannoitemäärät riittäviä satotasoon, sadon laatuun ja maankasvukuntoon nähden? *

- Kyllä
- Ei

Mielipiteitä, kommentteja, toiveita tai huolenaiheita ohjelmakauden 2014-2020 muutoksista ja Suomen maatalouden tulevaisuudesta. Vapaa sana.

LIITE 2 SAATEKIRJE

Hyvä maatalousyrittäjä,

Opiskelen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa agrologiksi. Teen opinnäytetyötä maatalouspolit iikan tukijärjestelmän muutoksista ja viljelijöiden asenteista ohjelmakaudella 2014- 2020. Opinnäytetyöni yhtenä osana on viljelijöille lähetettävä mielipidekysely. Kyselyn tarkoituksena on selvittää kuinka maatalousyrittäjät kokevat ohjelmakauden 2014- 2020 muutokset, kuinka he ovat saaneet tietoa muutoksista ja mitä viljelijät odottavat tulevaisuudelta.

Kysely on lähetetty MTK Pirkanmaan jäsenrekisterissä oleville. Kyselyyn vastaaminen tapahtuu nimettömänä, vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja tietoja käytetään vain opinnäytetyöhöni.

Kysely koostuu lähinnä monivalintakysymyksistä, jotka ovat pakollisia (*-merkitty). Kyselystä löytyy myös vapaaehtoisia avoimia kysymyksiä, joihin voitte kommentoida vapaasti tuki uudistuksia.

Opinnäytetyöni on luettavissa Theseus-julkaisuarkistosta (theseus.fi) kevään 2015 aikana.

Vastausaikaa on 25.01.2015 asti. Kyselyyn pääsette vastaamaan viestissä olevan linkin kautta.

Vastauksistanne kiittäen,

Saara Jokinen

Seinäjoen ammattikorkeakoulu

saara.jokinen@seamk.fi